Ազգ
Azg
armenian daily

25 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1999 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ # 33 (1778)

BBC-ի փորձագէտը չի հաւատում ԴԱՎ-ի բումամիջոցը գտնելու հայտարարություններին

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Հայտարարություններ, որ գտնված է ԴԱՎ-ի բուժամիջոցը, գտնված է պատվաստանյութ, որպես կանոն, լինում են տարին հինգ անգամ, աշխարհի ամենատարբեր մասերից», նշում է BBC ռադիոկայանի ռուսական ծառայության բժշկական փորձագետ էդդի Լոուրենսը: Պնդելով, որ միայն պատվաստանյութը կարող է մարդկությանը ազատել ԴԱՎ-ից, նա ավելացնում է, որ ԴԱՎ-ը բուժող գիտականորեն ապացուցված պատվաստանյութ դեռեւս չի ստեղծված: Պատճառը, ըստ նրա, այն է, որ ԴԱՎ-ի վիրուսը մշտապես փոխվում է, ինչի հետեւանքով պատվաստանյութ գտնել նրա բոլոր տարբերակների դեմ այսօր գործնականորեն չի հաջողվել:

Հիշեցնենք, որ համաձայն այն տվյալների, որ հաղորդել են Հայաստանի մասնագետները, Հայաստանում մշակված պատրաստուկը պատվաստանյութ չէ, այլ դեղամիջոց, որը, համաձայն նրանց հայտարարությունների, ԴԱՎ-ի բուժման համար է:

ԹԵԺՈՒԿ

Վանո Սիրադեղյանը հետախուզվողների ցուցակում

Հետախուզե՞լ, թե՞ չհետախուզել. ո՞րն է օրենքի սառը

ՆԱՐԻՆԵ ԴԻԼԲԱՐՅԱՆ

ՀՀ գլխավոր դատախազ Աղվան Հովսեփյանը պաշտոնապես հայտարարեց, որ ԱԺ-ում պատգամավոր Վանո Սիրադեղյանի դեմ քրեական գործ հարուցելու իր միջնորդության բավարարումից անմիջապես հետո Վանո Սիրադեղյանը հայտնվել է հետախուզվողների ցուցակում: Այս լուրը իրավական տարընթերցումներ է առաջացնում: Թե գլխավոր դատախազ Աղվան Հովսեփյանը, թե ՆԳ եւ ԱԱ նախարար Սերժ Սարգսյանը Վանո Սիրադեղյանի պատգամավորական անձեռնմխելիությունը մասնակի սահմանափակող միջնորդության բավարարումից հետո փաստարկում էին, որ առկա է իրավական անհստակություն Վանո Սիրադեղյանին Հայաստան բերելու եւ նրա համար որեւէ խափանման միջոց ընտրելու հարցում: Ի մասնավորի՝ նշվում էր, որ ըստ Սահմանադրության՝ հանրապետության գլխավոր դատախազը պետք է դիմի ԱԺ պատգամավորին կալանավորելու, այսինքն նրա հանդեպ խափանման միջոց կիրառելու միջնորդությամբ, իսկ ըստ հունվարի 13-ից գործունեության մեջ մտած քրեական օրենսգրքի՝ խափանման միջոց սահմանելու իրավասությունը միանշանակ վերապահվում է դատարանին: Դատավորը ԱԺ-ին միջնորդություն ներկայացնելու իրավազոր չէ. սա Սահմանադրության տառը: Աղվան Հովսեփյանը եւ Սերժ Սարգսյանը լուծման հստակ ուղի չէին առաջարկում: Հնարավոր համարվեց Վանո Սիրադեղյանի գտնվելու վայրը պարզելուց եւ դատական համապատասխան որոշումից հետո ձերբակալել Վանո Սիրադեղյանին 76 ժամով եւ բերման ենթարկել Հայաստան, որից հետո նրան ազատ արձակել եւ առաջարկել ստորագրությամբ Հայաստանից չբացակայելու հեռանկարը: Բայց Վանո Սիրադեղյանը կարող է չհամաձայնել Հայաստանից չբացակայելու հեռանկարին եւ չստորագրել, գնել նոր տոմս եւ մեկնել...

Տես ➧ էջ 2

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ

Վիրահատությունը «բացասաբար կանդրադառնա կաթողիկոսի խոսքի վրա»

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 24 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ամենայն հայոց Գարեգին Ա կաթողիկոսի ետվիրահատական ապաքինումը հաջող ընթացք ունի, հայտնել է Վեհափառ հայրապետին բուժող բժիշկ Ռոյ Սեշնզը Հայ առաքելական եկեղեցու ԱՄՆ Արեւելյան թեմի առաջնորդ Խաժակ արքեպիսկոպոս Պարսամյանի հետ հեռախոսազրույցի ժամանակ: Անցած շաբաթ կատարվել է բերանի խոռոչում քաղցկեղային ուռուցքի հեռացման կրկնական վիրահատություն, որի հետեւանքով հեռացվել է Գարեգին Առաջին կաթողիկոսի լեզվի մի մասը: Դրա հետ կապված ավելի ուշ կաթողիկոսին արվել է վերականգնողական վիրահատություն: Արքեպիսկոպոս Պարսամյանը նշել է, որ վիրահատությունը «բացասաբար կանդրադառնա կաթողիկոսի խոսքի վրա», ավելացնելով, որ Գարեգին Առաջինին բուժող բժիշկների խումբը կանխավ զգուշացրել է կաթողիկոսին հնարավոր հետեւանքների մասին: Ըստ Սեշնզի, վերականգնողական շրջանը շատ ավելի լավ ընթացք ունի, քան վիրաբուժական առաջին միջամտությունից հետո էր: Նա նաեւ հայտնել է, որ քաղցկեղային ուռուցքը հեռացվել է ամբողջովին:

Այսօր ԼՂՀ նախագահը կմեկնի ԱՄՆ

Երեկ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը հանդիպում ունեցավ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության նախագահ Արկադի Ղուկասյանի հետ: Զրույցի կենտրոնական թեման ղարաբաղյան հիմնահարցի բանակցային իրավիճակն ու զարգացման հնարավորություններն էին: Կարեւորելով կառուցողական երկխոսությունը, զրուցակիցները նշեցին, որ միայն բանակցությունների ճանապարհով կարելի է հասնել փոխընդունելի լուծումների: Այսօր նախատեսվում է Արկադի Ղուկասյանի այցն ԱՄՆ, ուր նա հանդիպումներ կունենա պետքարտուղարությունում, կոնգրեսմենների, սենատորների, բնականաբար նաեւ հայ համայնքի հետ: ԼՂՀ նախագահի կարծիքով, այս այցն առաջին հերթին հնարավորություն է մեկ անգամ եւս ներկայացնելու հակամարտության կարգավորման Լեռնային Ղարաբաղի դիրքորոշումը: Երկու երկրների ղեկավարներն անդրադարձան նաեւ Լեռնային Ղարաբաղի սոցիալ-տնտեսական եւ բարելավման հնարավոր ուղիներին:

ՀՀ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ՄԱՄԼՈ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ

Ալիեւն անհանգստացած է կարգավորման ձգձգվելուց

ԲԱՔՈՒ, 24 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւը ուղերձ է հղել Լեռնային Ղարաբաղի հիմնախնդրով զբաղվող ԵԱՀԿ-ի Մինսկի խմբի համանախագահներին՝ Ռուսաստանի, ԱՄՆ-ի եւ Ֆրանսիայի նախագահներին, որով մտահոգություն է հայտնել հայ-ադրբեջանական հակամարտության կարգավորման ձգձգվելու առթիվ, այսօր հաղորդել է հանրապետության ղեկավարի մամլո ծառայությունը: Ըստ տեղեկատվության, Ադրբեջանի ղեկավարը լուրջ քննադատության է ենթարկել հակամարտության կարգավորման վերաբերյալ Մինսկի խմբի վերջին առաջարկությունները, որոնք հիմնված են «ընդհանուր պետության» համադրույթի վրա, որոնք, Հեյդար Ալիեւի կարծիքով, «չեն համապատասխանում ԵԱՀԿ սկզբունքներին, եւ որոնց համանմանը չկա համաշխարհային պրակտիկայում»: Ադրբեջանի նախագահի կարծիքով, այդ առաջարկությունները վնաս հասցրին խաղաղարար գործընթացին: Ադրբեջանի ղեկավարը Ռուսաստանի, ԱՄՆ-ի եւ Ֆրանսիայի նախագահներին կոչ է արել վճռականություն դրսեւորել եւ աշխուժացնել ջանքերը՝ հակամարտությունը ԵԱՀԿ անդամ պետությունների պաշտպանած Լիսաբոնի հանրահայտ սկզբունքների հիման վրա շուտափույթ եւ արդարացիորեն լուծելու համար:

Հունաստանը պետք է պատրաստ լինի Թուրքիայի հետ զինված առճակատման

ԱԹԵՆՔ, 24 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Հունաստանը պետք է պատրաստ լինի ցանկացած հնարավոր իրավիճակի»: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման, այս մասին երեքշաբթի օրը հայտարարել է Հունաստանի կառավարության պաշտոնական ներկայացուցիչ Դիմիտրիս Ռեպասը, պատասխանելով Թուրքիայի հետ զինված առճակատման հնարավորության վերաբերյալ հարցին: Ռեպասը վստահություն է հայտնել, որ Թուրքիան կօգտագործի քրդերի ղեկավար Աբդուլահ Օջալանի հարցին առնչվող իր ունեցած միջոցները եւ այդ համատեքստում Հունաստանի վրա բազմաթիվ հարձակումներից տարբերվող «նախաձեռնություններ» կձեռնարկի, որպեսզի վնաս հասցնի Եվրոպայի արժութավորման միությանն անդամակցելու եւ միասնական եվրոպական արժույթին միանալու երկրի կուրսին:

ՏՈՒ-154 է պայթել Չինաստանի արեւելքում

ՊԵԿԻՆ, 24 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Չինաստանի տարածաշրջանային ավիաընկերության ներքին չվերթ կատարող ՏՈՒ-154 մարդատար ինքնաթիռն այսօր պայթել է Արեւելյան Չինաստանի երկնքում: Ինչպես հայտնի է դարձել ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ին, ռուսաստանյան արտադրության օդանավում գտնվել է շուրջ հարյուր մարդ՝ ուղեւորներ եւ անձնակազմը: Ինքնաթիռի բեկորներն ընկել են Ցժեցզյան նահանգի Վենչժոու քաղաքի օդանավակայանից 30 կմ հեռավորության վրա: Ուղեւորների մեծ մասը տուն էր վերադառնում լուսնային օրացույցով Նոր տարվա տոնակատարությունից հետո, որն ընդունված է դիմավորել մոտ հարազատների շրջանակում, որոնք հաճախ ապրում են միմյանցից հազարավոր կիլոմետրեր հեռու:

Ֆրանսիայի վարչապետը դեմ է Սենատում ցեղասպանության հարցի քննարկմանը

«Ազգն» արդեն հաղորդել է Հայոց ցեղասպանության հարցը Ֆրանսիայի Սենատի օրակարգում դնելու առնչությամբ Սենատի եւ կառավարության միջեւ ծավալված «պինգ-պոնգի» մասին, որոնցից յուրաքանչյուրը փորձում էր պատասխանատվությունը գցել մյուսի վրա: Սենատի նախագահ Քրիստիան Պոնսլեն փետրվարի 2-ին Ֆրանսպրես գործակալությանը մասնավորապես հայտարարեց, որ ինքը գրավոր դիմել է վարչապետ Լիոնել Ժոսպենին եւ նրանից է դիմելու, որպեսզի պարզի «կառավարության մտադրությունը»:

Իսկ փետրվարի 11-ին Փարիզի «Ֆիգարո» օրաթերթը հրապարակեց հետեւյալ հաղորդագրությունը «Հայոց ցեղասպանություն. Ժոսպենի զգուշավորությունը» վերնագրով.

«Հայոց ցեղասպանության հարցը ըստ երեւույթին շփոթության է մատնել Ֆրանսիայի կառավարությանը: Քրիստիան Պոնսլեն, որն ակնկալում էր անցյալ տարվա մայիսին Ազգային ժողովում սոցիալիստների առաջարկությամբ ընդունված Հայոց ցեղասպանության ճանաչման օրինագիծը դնել Սենատի օրակարգում, նահանջեց: Կառավարությունը նրան տեղեկացրեց, որ չէր ուզենա, որպեսզի ներկայումս նման քննարկում ծավալվի Սենատում, անկասկած՝ ֆրանս-թուրքական հարաբերություններն էլ ավելի չվատթարացնելու նպատակով, որոնք մթագնվել էին այդ փաստ հարցի առթիվ պատգամավորների անցկացրած քվեարկությունից հետո»:

Պ. Ք.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱԺ-ն փորձում է իր ձիով քայլը կատարել

Ի պատասխան հանրապետության նախագահի

«Ամեն դեպքում միշտ չէ, որ ձիով քայլը արդարացված է: Կարող եք շախմատ խաղացողներին հարցնել», ասաց պատգամավոր Վահագն Խաչատրյանը ԱԺ արտահերթ նիստում ներկայացնելով Երեւանի Կոնյակի գործարանի, «Արմենիա» հյուրանոցի եւ «Հայկական ավիաուղիներ» ՊՓԲԸ սեփականաշնորհման գործընթացներն ուսումնասիրող ժամանակավոր հանձնաժողով ստեղծելու օրենսդրական նախաձեռնությունը: «Ձիով քայլը» «Ազգի» մեր վերնագրից է, որով բնորոշել էինք շաբաթ առաջ հանրապետության նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի հրամանագիրը իրեն առընթեր համանման խնդիր լուծող Արմենտելի եւ սեփականաշնորհման ամբողջ ընթացքը վերստուգող խորհրդակցական մարմին ստեղծելու մասին: Պատգամավորներին այս բնորոշումը հուզել էր: Հիշեցնենք, ԱԺ-ն առաջինը բարձրացրեց սեփականաշնորհման եւ մասնավորապես վերը նշված կարեւորագույն օբյեկտների մասնավորեցման գործարքների օրինականությունը ստուգելու խնդիրը, սակայն ինքն էլ մերժեց քվեարկությունը բոյկոտելու մոլուցքով: Խորհրդարանից միայն Կոմկուսի եւ «Երկրապահի» ու «Բարեփոխումների» ներկայացուցիչները համաձայնեցին անդամակցել նախագահի հանձնաժողովին: Պետրոս Մակեյանը հիմնավորում էր, որ նախագահի քայլը ոչ թե ձիով քայլ է, այլ զինվորի, եւ իրենք պետք է փորձեն հասցնել կազմավորելու այս հանձնաժողովը: Երեկ քվորումին սպասելու երկար ու ձիգ ժամերից հետո, խորհրդարանը 30-40 պատգամավորի ներկայությամբ վերջապես լսեց Վահագն Խաչատրյանին եւ հարակից զեկուցող սեփականաշնորհման նախարար Պավել Ղալթախչյանին:

Տես ➧ էջ 2

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ընթացիկ

ՇԱԽՄԱՏԱՅԻՆ

ԱԺ-ն փորձում է իր ձիով քայլը կատարել

Սկիզբը էջ 1

1 միլիարդ 879 միլիոն դրամի վնաս «Հայկական ավիաուղիներում»

Կառավարության անունից սեփականաշնորհման նախարար Պավել Ղալթախչյանն ընդունեց, որ պատգամավոր Վահագն Խաչատրյանի տվյալները, թե «Հայկական ավիաուղիներ» ընկերությունում 1997-98 թթ. տեղի են ունեցել ինչ-ինչ անօրինականություններ, որոնց արդյունքում 1 մլրդ 879 մլն դրամի վնաս է հասցվել տնտեսությանը, ճիշտ են: Կառավարությունը ստուգումներ է անցկացնում պարզաբանելու «ՀԱՈՒ»-ում գոյացած շահույթներն ի՞նչ կերպ են օգտագործվել, եւ ի՞նչ գործողությունների ընթացքում, ո՞ւմ մասնակցությամբ է գոյացել այս վնասը: Կառավարությունը դիմել է խորհրդատվական հայտնի միջազգային ընկերության՝ «Արթուր Անդերսենին», ներկայացնելու ձեռնարկության ֆինանսական առողջացման եւ զարգացման ռազմավարություն այդ ընթացքում ճշտելով մասնավորեցման արդյունավետ ձեւերը: Պավել Ղալթախչյանը, հայտնեց, որ կառավարությունը դեմ չէ ԱԺ ժամանակավոր հանձնաժողովի ստեղծմանը, բայց համոզված է, որ առավել արդյունավետ կլինի այս գործարքների ուսումնասիրումը հանձնարարել Վերահսկիչ պալատին՝ իբրեւ առավել մասնագիտական ատյանի: 97 թ.-ին «ՀԱՈՒ»-ն ստացել է 6 մլրդ 571 մլն դրամ բալանսային շահույթ, 96-ին շահույթը եղել է 10 մլրդ-ից ավելի: Իսկ 98-ին ձեռնարկությունը դարձել է սնանկ՝ մինուս 1 մլրդ 879 մլն բալանսային շահույթով, իմա՝ վնասով:

Վահագն Խաչատրյանը, սակայն, համոզված էր, որ պատգամավորների մասնակցությունն իրենց քաղաքական հեղինակությամբ կարող է առավել արագացնել գործարքների լույսի եւ ստվերի բացահայտումը:

1998-ին 605 հազար լիտր կոնյակ՝ 1,7 մլն լիտրի դիմաց

Վահագն Խաչատրյանը փաստեց, որ 1998 թ.-ին «Պեռնո Ռիկար» ընկերությունը, որ 100 տոկոսով վարձակալել է Կոնյակի գործարանի բաժնետոմսերը, իրականացրել է 605 հազար լիտր կոնյակի վաճառք, այն դեպքում, երբ գործարքի պայմանագրին կցված բիզնես ծրագրում նախատեսված էին վաճառքի շատ ավելի լուրջ ծավալներ՝ 98-ի համար 1,7 մլն լիտր, որից երիտասարդ կոնյակ 1,3 մլն լիտր, եւ 10-ից ավելի տարիք ունեցող կոնյակներ՝ 0,4 մլն լիտր: «Պեռնո Ռիկարը» հետաձգեց մեր բաժնետոմսերի սեփականատեր դառնալու համար նախատեսված 28 մլն դոլարի վճարումը 6 ամսով՝ պնդելով, թե ռուսաստանյան ճգնաժամի պատճառով ինքը չի կարողանում իրացնել մեր կոնյակը ՌԴ-ում: Զուգահեռաբար նա պարտադրում է կառավարությանը տեղական շուկայում կոնյակի արտադրության մենաշնորհ տալ իրեն: Ընդառաջելով «Պեռնո Ռիկարին» ՀՀ կառավարությունն արդեն հատուկ որոշմամբ չեղյալ է հայտարարել մինչ այժմ գործող կոնյակի արտադրության արտոնագրերը՝ հայտարարելով արտոնագրման նոր գործընթաց:

«Պեռնո Ռիկարը» հպարտանում է խաղողի մթերման իր ծավալներով՝ 7 մլն 820 հազար դոլար արժողությամբ 26 հազար տոննա խաղող: Բայց Վահագն Խաչատրյանը հիշատակեց, որ Հայաստանում գործում է կոնյակ, գինի եւ օղի արտադրող մի ընկերություն, որը մթերել է 17 հազար տոննա, այս ծավալներին գումարվում է Երեւանի գինու կոմբինատի մթերումների բավական ազդեցիկ ծավալը: Ի դեպ, նա հավաստեց, որ Երեւանի գինու կոմբինատն արդեն սկսել է իր կոնյակի արտադրությունը, որը բավական լավորակ է եւ շուկայում պահանջարկ ունի: Պավել Ղալթախչյանն ուղղեց՝ պնդելով, որ «Պեռնո Ռիկարից» հետո խաղողի մթերումների ծավալով երկրորդ տեղում է գտնվում հայ-կիպրական կոնյակ արտադրող ընկերությունը՝ 13 հազար 250 տոննա եւ ոչ թե 17 հազար: Այս փաստերը վկայում են, որ «Պեռնո Ռիկարի» պահանջած մենաշնորհը լուրջ հարված կլինի հայ կոնյակագործությանը:

Վահագն Խաչատրյանը վկայակոչեց հետաքրքիր մի փաստ եւս, թեեւ ֆրանսիական կողմը գտնում է, որ Ռուսաստանում կոնյակի իրացումը խիստ դժվարացել է, բայց Մոսկվայում վերջերս բացվել է ֆրանսիական կոնյակի գործարան, ուր վաճառում է կոնյակի իր սպիրտը:

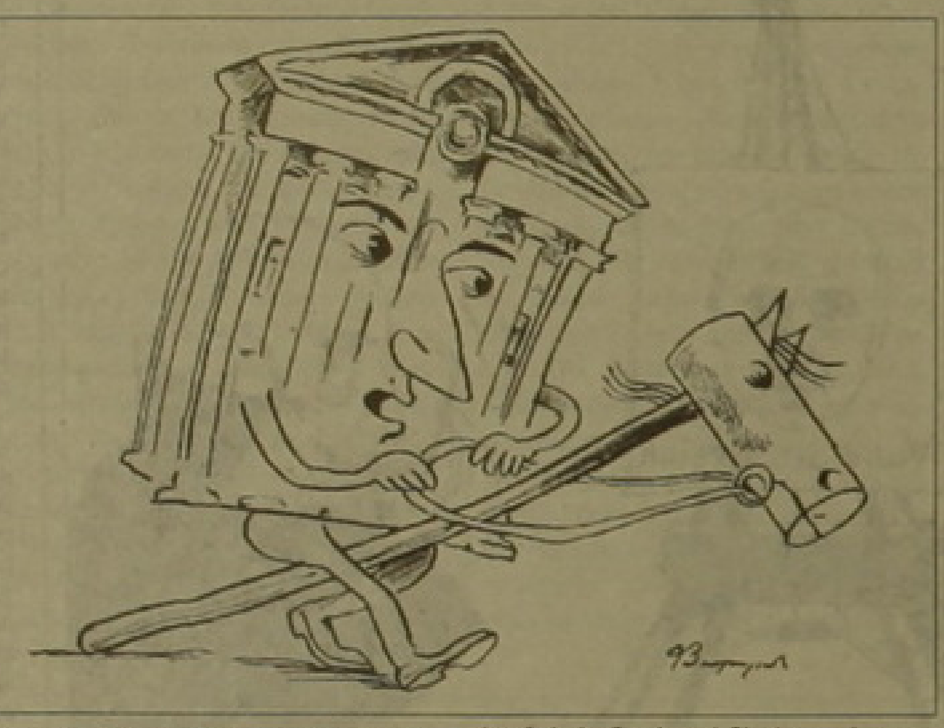

ԱԺ-ն խանդոտ չէ

Պատգամավորները շեշտեցին, որ իրենք դեմ չեն բացի այս երեք ձեռնարկություններից մնացյալ սեփականաշնորհված բոլոր 5500 օբյեկտների մասնավորեցման օրինականությունը ստուգելու նախագահի եւ կառավարության դիրքորոշմանը, բայց Վ. Խաչատրյանը առաջարկեց պարզել. «Որքա՞ն են իրենք (վարչապետ Արմեն Դարբինյանը եւ նրա ղեկավարած նախարարաց կաբինետը- Ն. Դ.) պատասխանատվություն կրում նախկինում եւ ներկայումս գրանցված պաշտոնների համեմատ»: Որտե՞ղ են վերջանում նախկինները եւ սկսվում ներկաները, այսպիսի անջրպետ չկա: Վարչապետ Արմեն Դարբինյանը ժամանակին ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարար էր, Գագիկ Մարտիրոսյանը՝ էներգետիկայի, Վահրամ Ավանեսյանը՝ էկոնոմիկայի... Շարքը շարունակելի է: Այսօր ԱԺ-ն կփորձի շարունակել իր աշխատանքը, թեեւ քվեարկության որոշում ընդունելու հույս գրեթե չկա՝ քվորումի բացակայության պատճառով:

ՆԱՐԻՆԵ ԴԻԼԲԱՐՅԱՆ

ԹՆՋՈՒԿ

Վանո Սիրադեղյանը հետախուզվողների ցուցակում

Սկիզբը էջ 1

Դրանից հետո իրավապահ մարմինների ձեռքերը դարձյալ կաշկանդված են: Կալանքն իբրեւ խափանման միջոց ընտրելու համար նրանք վերստին պետք է դիմեն ԱԺ՝ ըստ ամենայնի գլխավոր դատախազ եւ դատավոր զույգով: Բայց մինչ այս ամենի կայացումը պետք է պարզել Վանո Սիրադեղյանի գտնվելու վայրը՝ այնտեղ նրան ձերբակալելու ակնկալիքով: Իրավաբանական կրթությամբ պատգամավորները եւ իրավապահ մարմինների մի շարք աշխատակիցներ «Ազգի» պարզաբանող հարցին ի պատասխան՝ միանշանակ պնդեցին, որ հետախուզում հայտարարել Վանո Սիրադեղյանի համար դատախազը իրավասու չէ: Նրանք դարձյալ շեշտադրեցին բաց թողնված մի հնարավորություն՝ ինչո՞ւ դատախազը Վանո Սիրադեղյանին օդանավակայանում ձերբակալելու հրաման չի տվել: Այս հարցը ԱԺ երկրորդ միջնորդություն ներկայացնելու նիստում պատգամավորներն ուղղեցին Աղվան Հովսեփյանին, վերջինս սակայն բավական անորոշ եւ անըմբռնելի պատասխան տվեց:

Լրատվության եւ հասարակայնության հետ կապերի դատախազության վարչությունից «Ազգին» պատասխանեցին, որ հետախուզում հայտարարելու իրավունք գլխավոր դատախազն ունի, քանզի ԱԺ համաձայնել է Վանո Սիրադեղյանի դեմ՝ իբրեւ կասկածյալի քրեական գործ հարուցելուն. կասկածյալը պետք է ցուցմունքներ տա. սա է օրենքի ոգին: Վերջին պնդումը աներկբա է, սակայն ո՞րն է օրենքի տառը: Հիշեցնենք, որ ըստ դատախազի միջնորդությունում վկայակոչվող քրեական հոդվածների՝ Վանո Սիրադեղյանը կասկածյալ է այնպիսի հանցանքներում, որոնց համար քրեական օրենսգիրքը սահմանում է ծանրագույն պատժամկետ՝ 7–15 տարի ազատազրկմամբ:

ՀՀՇ համագումարը նախնական համաձայնությամբ պետք է տեղի ունենա մարտի 5-ին: Արա Սահակյանը «Ազգին» ասաց, որ մինչ համագումարը Վանո Սիրադեղյանն անպայմանորեն պետք է հստակեցնի իր մտադրությունները՝ նա մասնակցո՞ւմ է համագումարին, թե՞ ոչ: ՀՀՇ-ի այն թեւը, որը համարվում է Վանո Սիրադեղյանի մերձավորագույն շրջանակը եւ վարչությունում գերակշիռ մեծամասնություն է, առայժմ պարբերաբար վկայակոչում է ինչ-ինչ հեռախոսազանգեր եւ հեռապատճեններ, որոնք հույս են ներշնչում, թե Վանո Սիրադեղյանը մարտի 5-ին կվերադառնա, եթե, իհարկե, առողջությունը թույլ տա: Այսպիսով, ՀՀՇ-ն կանգնած է պատանդ դառնալու փաստի առջեւ իր վճռորոշ համագումարի նախօրեին՝ անկախ իրավական լուծումների որոնումից: Բաբկեն Արարքցյանն ունի բոլոր հնարավորություններն ընտրվելու ՀՀՇ վարչության նախագահ, բայց նրա թիկունքում մշտապես գտնվելու է վտարանդիության մեջ գտնվող Վանո Սիրադեղյանի գործոնը՝ հավերժական վերադարձի մարտավարությամբ:

Նոր ամսաթերթ՝ «Արեւի երկիր»

Հայաստանի քրդական համայնքը հրատարակել է «Արեւի երկիր» ամսաթերթի առաջին համարը, ինչպես խմբագրականում է նշված՝ «պայմանավորված ներկա պատմաշրջանի կենսահանգամանքներով»: Ամսաթերթը հիմնադրվել է 99 թ. փետրվարին, խմբագիրն է քուրդ գրականագետ Չարքյագե Ռաշը:

Ամսաթերթը մեկ ամբողջական էջ է նվիրել Քրդստանի աշխատավորական կուսակցության նախագահ Աբդուլահ Օջալանին ծննդյան 50-ամյակի առիթով՝ ներկայացնելով առաջնորդի կյանքն ու քաղաքական գործունեությունը: Անդրանիկ համարում զետեղված նյութերի մեծ մասը վերաբերում է Քրդստանի աշխատավորական շարժման ռահվիրաներին, որոնց թվում նաեւ կանայք կան:

WELATÊ ROJÊ

ԱՐԵՎԻ ԵՐԿԻՐ

ՔՈՒՐԴ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ԱԶԱՏՈՒԹՅԱՆ ՈՒ ԱՆԿԱԽՈՒԹՅԱՆ ՓԱՌԱՊԱՆԾ ՌԱՀՎԻՐԱՆ

Շուտով կհրատարակվի «Արեւածաղիկ» հանդեսը

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Հույսի կամուրջ» հասարակական կազմակերպության նախաձեռնությամբ կհրատարակվի «Արեւածաղիկ» հանդեսը (ամսաթերթ): Այս մասին հայտնեց կազմակերպության նախագահ Սուսաննա Թադեւոսյանը, նշելով, որ այն հրատարակվելու է երեխաների, նաեւ հաշմանդամ երեխաների ուժերով: Առայժմ տպաքանակը մեծ չի լինելու՝ մոտ 500 օրինակ, որը պահանջարկին զուգընթաց կավելանա: Պարբերականը կտարածվի նաեւ մարզերում:

Այս նախաձեռնությունը ֆինանսավորել են ՕՔՍՖԱՄ անգլիական միջազգային կազմակերպությունը եւ Հայաստանում Մեծ Բրիտանիայի դեսպանատունը՝ տրամադրելով 5000 դոլար:

Հայ եւ իրանցի մասնագետները համագործակցում են Արաքս գետի վրա ՀԷԿ-ի նախագծերի մշակման գործում

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հայ-իրանական տնտեսական համագործակցության եւ ձեռք բերված պայմանավորվածության շրջանակում «Հայհիդրոէներգոնախագիծ» ինստիտուտը ավարտել է Արաքսի վրա Մեղրու ՀԷԿ-ի նախագծման եւ շինարարության տեխնիկատնտեսական հիմնավորումը: Ինստիտուտի տնօրեն Արմեն Գրիգորյանը նշեց, որ ըստ փոխադարձ պայմանավորվածության, Մեղրի քաղաքի մոտ, հայկական տարածքում կկառուցվի Մեղրու ՀԷԿ-ը, իսկ իրանական տարածքում՝ Ուժտուբինի ՀԷԿ-ը: Երկու կայաններն էլ ունեն մոտավորապես միանման բնութագրեր. հզորությունը՝ մոտ 75,5 մվտ, իսկ էլեկտրաէներգիայի տարեկան արտադրությունը՝ 410 մլն կվտ./ժ: Պրն Գրիգորյանը նշեց, որ հայ մասնագետների հաշվարկներով Մեղրու ՀԷԿ-ի կառուցման համար անհրաժեշտ է 100 մլն ԱՄՆ դոլար: Հայ մասնագետները համաձայնեցնում են իրենց աշխատանքը իրանցի գործընկերների հետ: Ներկայումս իրանական «Մահաբ խոդս» ինժեներային ընկերությունը պատրաստում է Ուժտուբինի ՀԷԿ-ի ՏՏՀ-ն: Հայաստանի եւ Իրանի էներգետիկների մոտ ժամանակներս նախատեսվող հանդիպմանը քննարկվելու են ջրի օգտագործման, էկոլոգիական, ինչպես նաեւ համապատասխան նյութերի պատրաստման խնդիրները:

Դիլիջանի «Իմպուլս» գործարանի գույքի մի մասը կալանադրվել է

ՏԱՎՈՒՇ, 24 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Տավուշի մարզի արդյունաբերական ամենամեծ ձեռնարկություններից մեկը՝ Դիլիջանի «Իմպուլս» գործարանը արդեն 6 ամիս չի աշխատում: Գործարանի արտադրանքի հիմնական պատվիրատուն Ռուսաստանի Դաշնության ձեռնարկություններ էին, որոնք ֆինանսական ճգնաժամի հետեւանքով անվճարունակ են դարձել: Իսկ Կենսաթոշակային եւ զբաղվածության հիմնադրամին «Իմպուլսի» ունեցած 17 մլն դրամ պարտքի համար հիմնադրամը դիմել էր դատարան: Դատական ակտերի հարկադիր կատարման վարչության աշխատակիցները ընդունված դատավճռի հիման վրա կալանադրել են ձեռնարկության հիմնական գույքի մի մասը, այդ թվում տրանսպորտային միջոցները: Գործարանի գլխավոր հաշվապահի տեղակալ Արկադի Դավթյանը հայտնեց, որ իրենք չհամաձայնելով այն բանի հետ, որ կալանադրվել է պարտքի դիմաց շատ ավելի մեծ գույք եւ [illegible] ներկայացված հիմնական միջոցների մեկնարկային գները ցածր են սահմանվել, եւ իրենք օրենքով սահմանված կարգով դիմել են առաջին ատյանի դատարան:

Ի լուր լրագրողների

Այսօր, ժամը 12:00-ին, ՄԱԱ «Հրատապ թեմա» ծրագրի հյուրն է Հանրապետական կուսակցության նախագահ, ԱԺ պատգամավոր Անդրանիկ Մարգարյանը: Հանդիպումը տեղի կունենա ՄԱԱ գրասենյակում՝ Արշակունյաց 2, 10-րդ հարկ:

ՄԱՄՈՒԼԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿՈՒՄԲ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Ը տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՀՐԱՅՐ ԶՕՐԵԱՆ / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայություն / 562941
Apple Macintosh
համակարգչային շարվածքը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **տեղական**

«Փենիդա» հասարակական կազմակերպության նախաձեռնությամբ ՀՀ վճռաբեկ դատարանի քաղաքացիական եւ տնտեսական գործերի պալատի նախագահ Արման Մկրտումյանի հետ լրագրողների հերթական հանդիպման թեման գրավի իրավունքն էր։ Գրավը շուկայական

ների ճկատմամբ (վաճառքի դեպքում առաջին հերթին վճարվում է նրա գումարը)։ Օրենքով սահմանված կարգով գրավի առարկայի նկատմամբ գրավատուի սեփականության իրավունքի դադարեցման (պետության կամ համայնքի կարիքների համար սեփականատիրոջ գույքի օտարման, «ռեկվիզիցիայի» կամ

շարժական գույքն է, երրորդը՝ իրավունքների գրավը (այս դեպքում գրավ է դրվում, օրինակ, վարձակալության, բաժնետոմսերի դիվիդենտներից օգտվելու իրավունքը եւ այլն)։ Չորրորդը դրամական միջոցների գրավն է՝ բանկային հաշիվներում եղած գումարը։ Գրավի հինգերորդ տեսակը կոչվում է գրավ, հազվադեպ է

ԱՍՈՒԼԻՍ

Գրավը՝ շուկայական տնտեսության կարեւոր բաղադրիչ

տնտեսության գլխավոր տարրերից է։ Բնորոշ գույքային իրավունք, որ, ի տարբերություն պարտավորական իրավունքի, առնչվում է ոչ թե սեփականատիրոջը, այլ ուղղակիորեն գույքին, ասել է թե՝ գրավի իրավունքը պահպանվում է, եթե նույնիսկ սեփականատերը փոխվել է։

Հին, խորհրդային օրենսգրքում գրավի իրավունքը «կարգավորված էր» սակավաթիվ (տասնյակի չափ) հոդվածներով եւ ըստ էության չէր գործում։ ՀՀ օրենսդիր մարմինը գրավի իրավունքը փորձեց կարգավորել 1995 թ.-ին ընդունված գրավի մասին օրենքով, որն ուժը կորցրել է քաղաքացիական նոր օրենսգրքի ընդունման պահից։ Սեփականության բացարձակ իրավունքը սահմանափակող այս կարեւոր ինստիտուտը ներկայումս կարգավորվում է օրենսգրքի 46 (226-272-րդ) հոդվածներով, որոնց դրույթներին ծանոթանալը, կարծում ենք, օգտակար կարող է լինել ընթերցողին։

Գրավի հիմնական հատկանիշը գրավառուի (գրավով ապահովված անձի) նախապատվության իրավունքն է. եթե գրավատուն (գրավ դրված գույքի տերը) թերանում է գրավի պայմանագրով նախատեսված պարտավորություններում, գրավառուն օգտվում է գրավի արժեքի բավարարում ստանալու առաջնահերթությունից, այսինքն, գրավի առարկան վաճառելու դեպքում առաջին հերթին վճարվում է գրավառուի գումարը։

Գրավի առաջին հիմքը գրավոր պայմանագիրն է, սակայն օրենսգիրքը նախատեսում է գրավի իրավունքը նաեւ օրենքի ուժով (օրինակ, ապառիկով վաճառելու դեպքում գույքը համարվում է գրավի տակ, քանի դեռ չի վճարվել նրա ամբողջ արժեքը)։ Գրավատու կարող է լինել բացառապես գույքի սեփականատերը։ Եթե գրավի առարկան (ասենք, տունը) համատեղ սեփականություն է, ապա անհրաժեշտ է բոլոր սեփականատերերի համաձայնությունը։ Եթե խոսքը բաժնային սեփականության մասին է, ապա գրավատուն իրավունք ունի գրավ դնել իր բաժինն առանց մյուսների համաձայնության։ Օրենսգիրքը սահմանում է հաջորդող գրավի հասկացողությունը. գրավ դրված գույքը կարող է դառնալ այլ գրավի առարկա, եթե նախորդ պայմանագրով հաջորդող գրավն արգելված չէ։ Հաջորդող գրավի պարագայում առաջին գրավառուն առավելություն ունի հաջորդ-

ազգայնացման) պարագայում սեփականատիրոջ գույքը հատուցվում է այլ գույքով կամ դրամով, բացառությամբ այն դեպքի, երբ գրավ դրված գույքը բռնագանձվում է (եթե սեփականատերն ի վիճակի չէ կամ հրաժարվում է կատարել գրավի պայմանագիրը)։ Օրենքը բոլոր դեպքերում երաշխավորում է գրավառուի գրավի արժեքն ստանալու առաջնահերթության իրավունքը։ Ըստ որում, եթե վաճառքի գումարը չի բավարարում, գրավառուն կարող է օգտվել նաեւ այլ գույքի արժեքից, բայց արդեն առանց նախապատվության իրավունքի, այսինքն, մյուս պարտատերերին հավասար սկզբունքով։

Քաղաքացիական նոր օրենսգրքում պարզեցված է գրավ դրված գույքի իրացման կարգը։ Եթե նախկինում վեճերը եւ կեղծիքները ծագում էին հիմնականում գրավի գնահատման հարցում, ապա այժմ գրավի առարկան իրացվում է բացառապես հրապարակային սակարկություններով՝ առանց փոխանցումների կամ կոմիսիոն վաճառքի։ Նոտարական կարգով վավերացված պայմանագիրը չկատարելու դեպքում գրավի առարկան աճուրդի է հանվում։ Եթե գրավատուն համաձայն չէ վաճառել գույքը, խնդիրը լուծվում է դատական կարգով։

Գրավի տեսակները յոթն են։ Առաջինը գրավականն է՝ գրավի առարկան, որ անցնում է գրավառուի տնօրինմանը։ Երկրորդը վարկի դիմաց գրավատուն (լոմբարդ) հանձնված

կիրառվում. այս դեպքում գրավի առարկան փականքի տակ է դրվում՝ գրավատուն զրկվում է դրանից օգտվելու իրավունքից։ Գրավի ամենատարածված տեսակներից մեկը շրջանառության մեջ գտնվող ապրանքների գրավն է. օրինակ, վարկի դիմաց գրավ է դրվում գործարանի արտադրանքի ինչ-որ խմբաքանակ, որը կարող է բռնագանձվել, եթե գրավատուն սահմանված ժամկետում չի վերադարձնում ստացած գումարը։ Գրավի հիմնական տեսակը հիպոթեկն է, որը գրավատուին հնարավորություն է տալիս եկամուտներ ստանալ գրավի առարկայի շահագործումից՝ ժամանակի ընթացքում «փակելով» վարկը։

Պետությանը կամ համայնքին պատկանող բնակելի տարածքների հիպոթեկն արգելված է։ Կարեւոր է, որ գրավ դրված բնակարանի (տան) բռնագանձումը հիմք չէ այդ տարածքում բնակության իրավունք ունեցող անձանց վտարելու համար (եթե այդ տունը գնված կամ կառուցված չէ գրավի դիմաց վերցված վարկով, կամ եթե բնակության իրավունք ունեցող անձինք նոտարական կարգով (պայմանագրով) չեն հրաժարվել այդ իրավունքից)։ Բնակության իրավունքն, ի դեպ, քաղաքացիական օրենսգրքի կարեւորագույն դրվագներից է, որոնց պրն Մկրտումյանը կանդրադառնա լրագրողների հետ հաջորդ հանդիպման ընթացքում։

ԼԻԼԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Գորիսի ենթաշրջ. 3 ընտանիք հրաժարվեց նպաստից

Հունվար ամսին Գորիսի ենթաշրջանի նպաստառու 3734 ընտանիքից ոչ պատահով ճանաչվեց եւ ցուցակից հանվեց 97-ը։ Եվ եթե համեմատաբար բարձր վճարվող այնպիսի աշխատավայրերից, ինչպիսիք են «Հայխավալչ» ԴԶ-ը, Որոտանի ՀԷԿ-երի համակարգը, էլցանցը, մարդիկ, առավելապես աշխատող կենսաթոշակառուները, «բարի կամքի» բոց կառուցներ, «բարի ճեռիների» բողոքներով քաղել էին 25-40 հազար դրամի հասնող աշխատավարձեր, ապա կան մարդիկ, ովքեր կամովին հրաժարվում են օրինականորեն իրենց հասնող նպաստից։ Տարածքում արդեն արձանագրված 3 դեպքում կա Վարազդաս Խաչատրյանը (Հարժիս), Լուսիկ Բաղդագյուլյանը (Վաղատուր) եւ Արշալույս Հակոբյանը (Գորիս)։ Ի դեպ, մեծաթիվ քաղաքացիներ պատրաստ են հրաժարվել իրենց հասանելիք գումարներից, եթե համոզված լինեն, որ այդ գումարը կուղղվի տարածքի անապահով կոնկրետ ընտանիքի սոցիալական վիճակի բարելավմանը։ Այսինքն՝ ծառայության գործող մեխանիզմում կա մի ընդգծված օգտակար նորացման պահանջ. սոցիալական ծառայության տարածքային ընդհանրական նկարագիրն այսպես բնութագրեց Գորիսի կենտրոնի տնօրեն Վարդան Դավթյանը։

ԷԴՎԱ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ
Գորիս

ԽԱՌՆՏԻՄՆԵՐ

Վարչապետի վերահսկողական ծառայությունը անցյալ տարի 152 գործ է ուսումնասիրել

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ ՀՀ վարչապետն ու կառավարությունն այսօր ավելի մեծ ուշադրություն են դարձնում երկրի տնտեսությանն ու արդյունաբերությանը, իսկ դրա արդյունքները շուտով ավելի ակնառու կլինեն, ասաց վարչապետի վերահսկողական ծառայության պետ Գագիկ Պողոսյանը։ Ըստ նրա արդյունաբերական կոնկրետ ոլորտների համար այժմ կոնկրետ անձինք են պատասխան տալիս։

Ծառայության ուսումնասիրությունների արդյունքում, Գ. Մարտիրոսյանը բարձր գնահատեց մասնավորապես առողջապահության, տրանսպորտի, էներգետիկայի նախարարությունների աշխատանքը։ 1998 թվականին ծառայությունը ուսումնասիրել է 152 գործ եւ, ըստ Գ. Պողոսյանի՝ հասցվել արդյունավետ ավարտի։ Մասնավորապես Երեւանի ուռուցքաբանության ինստիտուտում հայտնաբերված բազմաթիվ օրինախախտումների եւ չարաշահումների դեպքերի համար վերահսկողության ծառայությունը գործը հանձնել է իրավապահ մարմիններին։ Պրն Պողոսյանը նշեց, որ էներգետիկայի նախարարության աջակցությամբ հյուսիսային էլեկտրացանցում կատարված ուսումնասիրությունների արդյունքում հայտնաբերվել են սպառողների կողմից չհաշվառված էլեկտրաէներգիայի օգտագործման, հաշվիչների ցուցմունքների նվազեցման, անօրինական դուրսգրումների, գանձված գումարների յուրացման եւ այլ խախտումների փաստեր։ Ըստ նրա, 4 ամսվա ընթացքում գերնորմատիվային կորուստները կազմել են 250 մլն դրամ։

1997 թ. սեռմնաֆոնդի չվերադարձման պատճառը, պրն Պողոսյանի փաստմամբ, մարզպետարանների եւ գյուղատնտեսության նախարարության դրսեւորած անհետեւողականությունն է։ Ներկայումս շարունակվում է բնության պահպանության տեսչության աշխատանքների ուսումնասիրությունը։

Կարեւորելով վերահսկիչ կառույցների դերը, Գ. Պողոսյանը նշեց, որ վարչապետի կողմից իրենց գործունեության ամենօրյա հսկողությունը դրական արդյունք է տալիս։ Իսկ հերթ. դրա վկայությունն նշեց, որ ԱԺ վերահսկիչ պալատի կողմից մեկ տարվա ընթացքում իրականացվել է ընդամենը 16 գործերի ուսումնասիրություն։ «Տարին մեկ անգամ հաշվետվություն ներկայացնելը պրակտիկայի արդյունքում նվազում է օպերատիվ աշխատանքի արդյունավետությունը»։ Նրա կարծիքով ավելի լավ արդյունքի հնարավոր կլինեն հասնել եռամսյա հաշվետվությունների անցնելու պարագայում, ինչը ավելի արդյունավետ կդարձներ կառույցի գործունեությունը։

Կստեղծվեն «Հայ ոսկերիչների միության» տարածաշրջանային կենտրոններ

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Վերջերս Իտալիայի Միլան քաղաքում տեղի ունեցավ «Հայ ոսկերիչների միություն» (ՀՈՄ) միջազգային հասարակական կազմակերպության խորհրդի նիստ, որը վարում էր Միության համանախագահ, «Դի Մի էյ» ՓԲԸ տնօրեն Գագիկ Աբրահամյանը։

Նիստում որոշվեց ստեղծել տարածաշրջանային կենտրոններ, որոնք հնարավորություն կտան 1999 թ. ընթացքում ավելացնել ՀՈՄ անդամների թիվը։ ՀՈՄ տարածաշրջանային կենտրոնները աշխարհի տարբեր մասերից տեղեկատվություն կհաղորդեն Երեւանի կենտրոնական քարտուղարություն։

Արդեն ստեղծվել է ՀՈՄ ինտերնետային էջ (www.AJA.am), որը կհամալրվի տարվա ընթացքում։

Միության խորհրդի հաջորդ նիստը տեղի կունենա մայիսի 1-ին Շվեյցարիայի Բազել քաղաքում, իսկ հունիսին Լաս Վեգասում կկազմակերպվի ցուցահանդես։ Խորհրդի սարէկան ամփոփիչ նիստը տեղի կունենա Լիբանանի Բեյրութ քաղաքում։ ՀՈՄ խորհուրդը շնորհակալություն խորհրդի անդամներ պարոնայք Ս. Կիծինյանին եւ Սուքիասյանին Հայաստանում «Արմենգոլդ» համատեղ ձեռնարկության ստեղծման կազմակերպման համար։ Այն հնարավորություն կտա ստեղծել հազարավոր նոր աշխատատեղեր։

Աշտարակում հիմնադրվեց «Աստղիկ» միության մասնաճյուղը

Երեկ հիմնադրվեց «Աստղիկ» հաշմանդամ երեխաների ծնողների միության Աշտարակի մասնաճյուղը։ Հրավիրվել էին հաշմանդամ երեխաների ծնողներ, քաղաքապետարանի եւ «Փարոս» համակարգի ներկայացուցիչներ, դպրոցների եւ մանկապարտեզների տնօրեններ, բժիշկներ։ Միության նախագահ Լեւոն Ներսիսյանը ներկայացրեց «Աստղիկի» գործունեությունն ու խնդիրները։ Կազմակերպությունը համագործակցում է Սորոս հիմնադրամի, ՄԱԿ-ի ստորաբաժանումների, Յունիսեֆ եւ այլ միջազգային կազմակերպությունների հետ՝ իրականացնելով համատեղ ծրագրեր։ Ի դեպ, «Աստղիկին» անդամակցող ընտանիքների թիվն արդեն գերազանցում է 2000-ը։

Ինչ վերաբերում է Աշտարակին, ապա, ըստ պաշտոնական տվյալներով, տարածաշրջանում գրանցված են 350 հաշմանդամ երեխաներ, որոնցից 200-ը՝ քաղաքում։ Սակայն, ըստ հավաստի տվյալների, նրանց թիվն ավելին է։ Մասնաճյուղի բացումից անմիջապես հետո կսկսվի հաշմանդամների վերահաշվառումը։ Տարածաշրջանի մասնաճյուղի նախագահ նշանակվեց Ժաննա Ավետիսյանը, իսկ Աշտարակի մասնաճյուղինը՝ Անահիտ Թոփչյանը։

Արդեն Հայաստան են հասցվել Ֆրանսիայից ուղարկված սայլակներ եւ հագուստ, որոնք առաջիկայում կբաշխվեն միությանն անդամագրված հաշմանդամներին։ Նախատեսվող միջոցառումների հաճախսը հոգացել են միջազգային կազմակերպությունները։

«Աստղիկը», որն իր գործունեությունը սկսել է դեռեւս 1995 թվականից, արդեն մասնաճյուղեր է բացել հանրապետության 5 մարզերում։ Ծրագրվում է առաջիկայում մասնաճյուղեր հիմնադրել Կոտայքի, Տավուշի, Արմավիրի եւ Սյունիքի մարզերում։ Արդեն գործում է Նոր Նորքի մասնաճյուղի առողջարարական-վերականգնողական կենտրոնը։ Նախատեսվում է առաջիկայում նման կենտրոններ բացել բոլոր մասնաճյուղերում։

ԼԵՎՈՆ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Հականախագահական արշավի «անատոմիան»

Աշխարհում ժողովրդավարական որեւէ երկիր չկա, ուր գործադիր իշխանության թիվ 1 դեմքն ամեն տեսակ արդար ու անարդար հարձակումների չենթարկվի: ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանն, ուրեմն, բացառություն լինել չէր կարող, եւ իր ամբողջության մեջ այս երեւույթը կարելի է նույնիսկ դրական համարել, եթե նկատի առնենք, որ նախագահին աուտոդաֆեի ենթարկելը, ամեն ինչից զատ, վկայում է նաեւ մեր երկրի ժողովրդավարական լինելու մասին: Սակայն միանգամայն այլ հարց է, թե ի՞նչ ձեւեր են ընդունում նախագահի դեմ ամեն կարգի հարձակումները: Եթե դրանք դուրս են գալիս տարրական պատշաճության շրջանակներից, ընդունում են բացահայտ զրպարտության, չարամիտ վարկաբեկումների, երկրի ղեկավարի անձն ու արժանապատվությունը ցինիկորեն վիրավորելու տեսք, ապա դա արդեն միայն քննադատություն կամ մաղձ չէ, սոսկ քաղաքական անբարյացակամություն չէ, ավելի՛ն է: Կայացած ժողովրդավարական հասարակարգերում այդպիսի բան, նախ, քիչ է հավանական, երկրորդ՝ անհապաղ հարուցում է քրեական օրենսգրքի խիստ որոշակի հոդվածների հետ դատարանում երես առ երես հանդիպելու տհաճ պարտավորություն: Ավա՜ղ, այս վերջինից մենք դեռ բավական հեռու ենք: Ավելին, մեզանում սկսում է արմատավորվել մի այնպիսի տխուր ավանդույթ, երբ նախագահի հասցեին հրապարակավ ամեն կարգի ափեղ-ցփեղություններ թույլ տալը դիտվում է իբրեւ «հերոսություն», հասարակության մեջ նմանները շրջում են այնպիսի կոկոզավիզ ամբարտավանությամբ, կարծես մի լա՜վ բան են արել, ցուցադրելով սեփական անբարեկրթությունն ու անդաստիարակությունը: Ինչո՞ւ է այդպես:

Սոցիալական չարությունը՝ պարարտ հող

Նախ նկատեմ, որ հասարակության սոցիալական ծանր դրությունը եղել եւ մնում է հասարակական լայն զանգվածների աղաղակող դժգոհությունների հիմքը: ՀՀՇ-ական կառավարման նախորդ 7 տարիներին կատարելապես ունեզրկված, իրենց իսկ հայրենիքում ավելորդ դարձած, մեկ միլիոն հարազատներին հարկադրաբար պանդխտության ճամփած զանգվածների սոցիալական չարությունն անսահման է, հուսահատությունը անծայր: Ռոբերտ Քոչարյանի նախագահ ընտրվելուց հետո էական տեղաշարժեր չեն արձանագրվել, եւ բավարարության վերջնասահմանին կանգնած հարյուրհազարավոր մարդիկ այլեւս ոչ դիմանալու, ոչ էլ պատճառաբանություններ լսելու համբերություն ունեն: Նրանք անկարող են ընկալել, որ համաշխարհային տնտեսական ու հատկապես ռուսական ճգնաժամը ցավագնորեն հարվածել է նաեւ Հայաստանին, որ Քոչարյանն անհապաղ փոփոխություններ չէր խոստացել, որ դրական փոփոխություններ, այնուամենայնիվ, կան, հենց թեկուզ դրսի ներդրումների բնագավառում եւ այլն, եւ այլն: Եթե այս ամենին ավելացնենք նաեւ դատաիրավական բարեփոխումների անավարտությունը, երկրում ցանկալի տնտեսական կարգապահության բացակայությունը, մարդու բարոյական ու իրավական անպաշտպանվածությունը, ինչպես նաեւ շատ ու շատ այլ բաներ, ապա կնկատենք, որ ներկա նախագահից էլ, իշխանություններից էլ դժգոհելու առավել քան բավարար հիմքեր կան: Մանավանդ չմոռանանք, որ մեր հասարակությունը դեռ մի խոշոր չափով պահպանել է իր նախկին խորհրդային հոգեբանությունը, ըստ որի մարդն իր նյութական բարեկեցության ապահովումը գրեթե ամբողջովին ակնկալում էր պետությունից, ավելին՝ դա հենց ուղղակիորեն կախված էլ էր պետությունից, իսկ այժմ պետություն ասելով հասկացվում է նախ եւ առաջ նախագահը, իբրեւ նրա բարձրագույն իշխանության խորհրդանիշ: Այս ֆոնի վրա հասկանալի է, որ հականախագահական տրամադրությունները (անկախ նախագահի անձից) դեռ երկա՜ր են ուղեկցելու մեզ: Ավելացնենք նաեւ անցյալի համեմատաբար բարեկեցիկ կյանքն իբրեւ իրենց հիմնական քաղաքական կապիտալ շահարկելու կոմունիստական ու կոմունիստամետ ուժերի քարոզչությունը, եւ պատկերը պարզ կդառնա: Այսքանը, եթե կարելի է այսպես ասել, հականախագահական արշավի «օբյեկտիվ» կողմն է: Դառնանք սուբյեկտիվներին:

Անբարյացակամության զսպանակները

Երբ նախագահի նկատմամբ պարզ-մարդկային, ինչպես նաեւ քաղաքական անբարյացակամությունը դուրս է գալիս պատշաճության շրջանակներից, ապա այդ երեւույթի 1-ին պատճառը, ինչպես նշեցի, ընդհանուր քաղաքական կուլտուրայի պակասն է: Սակայն մեր պարագայում էական են նաեւ այլ գործոններ:

2. Նախագահի հանդուրժողականությունը, զսպվածությունը իբրեւ «թուլություն» գնահատելն ու դրանից անհարկի «ոգեւորվելը», նրա աթոռի «երերուն» լինելու մասին ինքնախաբկանքին տրվելը: Այս պատրանքին երբեմն տուրք են տալիս նույնիսկ նախագահի բարեկամները, էլ չեմ խոսում հակառակորդների մասին: Օրինակ, ԱԺ փետրվարի 17-ի հիշարժան նիստում նույնիսկ Ռոբերտ Քոչարյանի խորհրդական Արտաշես Թումանյանն էր փորձում հավատացնել, թե նա այնքան էլ ռիսկոտ, վճռական մարդ չէ, որքան թվում է (խոսքը խորհրդարանը ցրելու հնարավորության մասին էր): Մինչդեռ, իմ տպավորությամբ, նախագահը եղել եւ մնում է ոչ միայն ռիսկի ընդունակ, այլեւ սկզբունքային հարցերում անհողդողդ կամքություն ցուցաբերելու հակված գործիչ: Իսկ որ այդպիսի որակներ ցուցաբերելիս, ինչպես եղավ, ասենք, խորհրդարանը լուծարելու իր պատրաստակամության հավաստման պահին, նախագահը ձայնի հռետորական ելեւէջներով ու վերնաշապիկի թեւերը քշտելով «ագռավ» կերպարանք չի ընդունում, ապա դա, կարծում եմ, ամենեւին պարտադիր չէ եւ այդ «դերասանությունից» զուրկ լինելը ոչ թե թուլության, այլ ուժի նշան է:

3. Նախագահի քաղաքական «հոռետեսության» մասին թյուր պատկերացում ունենալը, երբ ոմանց թվում է, թե իրենք ավելի խելացի-խորամանկ են, քան այդ կարող է կռահել Ռոբերտ Քոչարյանը: Բերեմ նույն խորհրդարանը լուծարելու օրինակը: Անձամբ ես մեկն եմ այն շատ-շատերից, ովքեր Քոչարյանի նախագահ ընտրվելուց անմիջապես հետո (դեռ դրանից առաջը չհաշված) պահանջում էին անհապաղ լուծարել ԱԺ-ն: Միայն փետրվարի 17-ի նիստի օրը ես հասկացա, որ նախագահը շատ ավելի հեռատես էր, քան այդ լուծարումը պահանջող բոլոր մյուսները: Ինչո՞ւ: Այդ օրը ակնհայտորեն երեւաց, որ խորհրդարանը լուծարելը չափազանց ձեռնտու կլիներ խորհրդարանական ընդդիմությանը, որը բացահայտորեն ձգտում էր այդ առիթն օգտագործել՝ սեփական պետությունը աշխարհով մեկ վարկաբեկելու համար: Այս պարագայում «քաղաքական հալածյալի» լուսապսակը ընդդիմության ՀՀՇ-ական մասի համար կապահովեր դրսի աջակցությունը նախկինում կատարած հանցագործությունների պատասխանատվությունից խույս տալու, մյուս մասի համար կդյուրացներ երկրում իշխանությունը զավթելու պայքարը: Այժմ պարզ է, որ պետական շահի տեսակետից չարյաց փոքրագույնն է, որպեսզի եւս երեք ամիս հանդուրժենք այս ապօրինածին, ինքն իրեն վաղուց վարկաբեկած ԱԺ-ի գոյությունը, մինչեւ նրա սահմանադրական լիազորությունների ավարտը, եւ ես հիմա գոհունակություն եմ հայտնում, որ նախագահը չանսաց մեր հորդորներին, ավելի զուսպ ու հեռատես գտնվեց եւ վերջ ի վերջո ճիշտ դուրս եկավ:

4. Նախագահի դեմ պայքարում դրսի որոշակի ուժերի սադրանքներին կամա-ակամա տրվելը: Այս տեսակետն արտահայտելու առաջնության դափնին իմը չէ, ԱԺ «Բարեփոխումներ» խմբակցության ղեկավար պրն Ա. Սարգիսյանինն է, որը մի քանի օր առաջ հրապարակավ նշեց, թե Արցախյան հարցի քաղաքական կարգավորման խնդրում «Արեւմուտքում կան ուժեր, որոնք կցանկանային, որ Հայաստանի նախագահը թույլ դիրքեր ունենա եւ հնարավոր լինի այդ ճանապարհով ազդել մեր դիրքորոշումների վրա»: Ավելացնեմ, որ Արեւմուտքի այդ «ուժերը» ամենեւին էլ այնքան միամիտ չեն, որ իրենց հայաստանյան որեւէ «դաշնակցի» առաջ լիովին բացեն բոլոր խաղաքարտերը: Նրանք, օրինակ՝ ԱՄՆ-ի հանրապետական կուսակցության պատգամավորներից սենատոր Քուեյլը կամ Ամերիկայի դեմոկրատական ինստիտուտը, որոնք, որքան գիտեմ, «բարեկամական զգացումներ» են ցուցաբերում հատկապես ԱԻՄ-ի եւ ԱԺՄ-ի նկատմամբ (չար լեզուներն ասում են նաեւ, որ բանը չի վերջանում սոսկ «բարեկամական զգացումներով»), հազիվ թե երազում են Հայաստանի քաղաքական կայունությունը կամ բավարարվում են իրենց հայաստանյան բարեկամներին սոսկ ժողովրդավարություն սովորեցնելով: Ինչ վերաբերում է Կոմկուսին, ապա մոսկովյան կոմկուսի ազդեցությանը ենթակա լինելը, որը դիվանագիտորեն հրամցվում է զուտ իբրեւ գաղափարական ընդհանրության դրսեւորում, ակնհայտ է, եւ ես այնքան էլ վստահ չեմ, թե Զյուգանովի հետ հայ կոմունիստների բարեկամությունը մտապես միտված է Հայաստանի անկախության ամրապնդմանը: Ահա դրսի այս եւ այլ ուժերը դեմ չէին լինի միանգամայն բարեհունչ պատրվակներով իրենց շահերին ծառայեցնել մեր ընդդիմադիր ողջ դաշտը, սկսած նույն ԱԻՄ-ից, ԱԺՄ-ից, Կոմկուսից, վերջացրած ինքն իրեն սպառած, սակայն դեռ նյութական լուրջ միջոցների տեր ՀՀՇ-ով ու ավելի երկրորդականներով: Կբավարարի՞ իմաստությունը մեր այս կազմակերպությունների ղեկավարներին խույս տալու ուրիշի ձեռքին գործիք դառնալուց: Ընդսմին, բացառված չէ, որ նրանք նաեւ չզգան այդ խարդավանքը: Այնպես որ, երբ ընդդիմադիրները տեղի-անտեղի իշխանություններին մեղադրում են, թե նրանք ազատ չեն իրենց գործողություններում եւ ենթարկվում են դրսի թելադրանքներին, ապա չպետք է մոռանալ, որ դրսի նույն թելադրանքներին, գուցե ավելի մեծ չափերով, ենթակա են նաեւ... իրենք:

Հրապարակավ նե[illegible] հանգամանքը, կցանկա[illegible] եւ առաջ զգոնության [illegible]լորին: Թող հիշեն, որ աշխարհում ոչ մի իշխանություն չարժե, որ նրա նվաճման համար ապակայունացվի սեփական երկիրը եւ արցունքոտվեն թեկուզեւ մեկ երեխայի աչքերը:

Հականախագահական մեղադրանքների փաստարկվածությունը

Այժմ անդրադառնանք նախագահին ներկայացվող հիմնական մեղադրանքների փաստարկվածությանը:

1. Փետրվարի 17-ի նիստից առաջ հայտարարելով ԱԺ-ն լուծարելու իր մտադրության մասին, նախագահն, իբր, դիմել է «շանտաժի»:

Անհեթեթ մեղադրանք է: Աշխարհի բոլոր նախագահներն էլ նման դեպքերում հարկ են համարում հայտարարել այդ մասին, եթե հույս ունեն, որ դա կնպաստի քաղաքական ճգնաժամի կանխմանը: Բազմիցս նույն կերպ վարվել է Ելցինը, եւ ոչ ոք դա «շանտաժ» չի որակել: Այս հարցում Պարույր Հայրիկյանի պնդումը, թե նախագահը, ԱԺ-ն լուծարելու իր մտադրությունը չթաքցնելով, վարվել է ավելի բարոյական, քան եթե այդ չաներ եւ առանց զգուշացման խորհրդարանը լուծարեր, ինչի իրավունքը սահմանադրորեն նա ուներ, անձամբ ինձ անհամեմատ ավելի ընդունելի է թվում:

2. Նախագահը «լեգիտիմ չէ»:

Այսպիսի հայտարարության համար որեւէ հիմք չկա, բացի նախագահի արցախյան ծագումը, իսկ դրա մասնանշումը պարզապես բարոյական չէ մանավանդ նրանց համար, ովքեր հրապարակ են իջել ղարաբաղյան շարժման ալիքի վրա: Ինչո՞ւ, ուրեմն, հենց նրանք են այս հարցը շահարկում: Ինչո՞ւ նույն Դավիթ Շահնազարյանն, օրինակ, ոչ լեգիտիմ չէր հայտարարում նախորդ նախագահին արդեն 1996-ի սեպտեմբերից հետո, երբ պարզ էր, որ տեղի է ունեցել ընտրությունների արդյունքների կեղծում: Կարծում եմ, այստեղ գործում է պրն Շահնազարյանի եւ նրա ձայնակիցների ինքնապաշտպանական բնազդը. երբ Վանո Սիրադեղյանի դռանը չոքած ուղտը չոքի նաեւ իրենց դռանը, այդպիսիները հարայ-հրոց կբարձրացնեն, թե իրենց հետ «քաղաքական հաշվեհարդար» են տեսնում եւ դրանով կփորձեն խույս տալ անցյալ ռեժիմի հանցագործությունների համար անձամբ իրենց ուղղակի կամ անուղղակի բարոյա-քաղաքական պատասխանատվությունից: Բացառված չի կարելի համարել նաեւ այն, որ ներկա նախագահի դեմ ամենից ավելի «թունդ» խոսողներից ոմանք դրանով իսկ արդեն հող են նախապատրաստում օտար պետություններից քաղաքական ապաստան խնդրելու եւ երկրից փախչելու համար:

3. Նախագահը եւ նրա մերձավոր զինակիցները տեղյակ են 1996-ի նախագահական ընտրությունների արդյունքների կեղծումից:

Սա արդեն Վանո Սիրադեղյանն է ասել, եւ մենք տեսանք, թե էլ ինչեր է ընդունակ ասելու երբեմնի ամենազոր ներքգործնախարարը: Այնուամենայնիվ, եթե այդ մեղադրանքը նույնիսկ ճիշտ է, ապա Ռոբերտ Քոչարյանն այն ժամանակ ԼՂՀ նախագահն էր եւ չէր կարող որեւէ կերպ կանխել Հայաստանում բարձրագույն մակարդակով իրականացվող այնպիսի ծանրագույն հանցագործությունը, ինչպիսին սեփական ժողովրդի կամքի բռնաբարումն է: Իսկ նրա այժմյան մերձավոր զինակիցները, Վազգեն Սարգսյանն ու Սերժ Սարգսյանը, դեռ մի տարի առաջ մի խոշոր չափով քավել են իրենց մեղքը, երբ հայտարարել են, թե այլեւս թույլ չեն տա ուժ գործադրել սեփական ժողովրդի դեմ: Եթե այս երկուսի սկզբունքայնությունը չլիներ, ապա նախորդ ռեժիմն, իր հոգեվարքը երկարաձգելու համար, ոչնչի առաջ կանգ չէր առնի, առատորեն կթափեր սեփական ժողովրդի արյունը, եւ սրանում, գոնե ինձ համար, ոչ մի տարակույս լինել չի կարող:

Իշխանության գայթակղությունը

Իշխանությունը քաղցր բան է, նրա գայթակղությանը դիմանալը դժվար: Ուստի բոլոր նրանք, ովքեր այսօր իշխանության են ձգտում, այս կամ այն չափով «հաշիվ ունեն» նախագահի հետ:

ԱԺՄ-ն նախագահական աթոռն իրենն է համարում, դառնացած է, որ այն անարդար իրենից խլվել է 1996-ին: Դրանում Քոչարյանն, իհարկե, մեղավոր է միայն այնքանով, որ նստած է նույն այդ աթոռի վրա, բայց ԱԺՄ-ն, ինչպես երեւում է, նաեւ նրան «չի ներում», որ իր գնացքը «գնացել» է կամ, Վազգեն Մանուկյանին փոքր-ինչ խմբագրելով, գնացքից իրենց դուրս են «թռցրել»:

Նույն սինդրոմով տառապում է թե ՀՀՇ-ն, թե Կոմկուսը, որոշ չափով նույնիսկ Դաշնակցությունը: Իսկ ահա «Երկրապահը», մանավանդ Հանրապետական կուսակցության հետ միավորվելուց հետո, ակնհայտորեն բավարարված չէ գործադիր իշխանության մեջ այսօր ունեցած իր պաշտոններով եւ բացահայտորեն ձգտում է ավելիին: Դրան դեմ չէին լինի նաեւ ԱԻՄ-ը, որը մինչեւ այժմ գործադիր իշխանության մեջ լինելու հավակնություններ չէր ներկայացրել, ինչպես նաեւ Դեմկուսը եւ այլն: Սրանք բոլորը, ավել կամ պակաս չափով, «նեղացած» են նախագահից, եթե նույնիսկ հայտարարում են, թե սատարում են նրան: Բայց, երեւի, այլ կերպ չի լինում, նախագահը բոլոր քաղաքական ուժերին բավարարել չի կարող: Ամենայն հավանականությամբ, նա արդեն առաջիկա խորհրդարանական ընտրությունների արդյունքներով պիտի կողմնորոշվի, թե ո՛վ ի՞նչ «կշիռ» ունի հասարակության մեջ, ըստ այդմ էլ «բաժին հանի» իշխանության «կարկանդակից»: Եվ եթե հաջողվի այդ ընտրություններն ազատ ու արդար անցկացնել, ապա կարծում եմ, որ հականախագահական արշավի շիկացածությունը, դրանով իսկ նաեւ հասարակության մեջ արհեստականորեն բորբոքվող լարվածությունը, խիստ կնվազի:

ՌԱՖԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

միջազգային

Հիմնվելով «Լը Մոնդ» ֆրանսիական պարբերականի լրատվության վրա, Փարիզի «Յառաջը» տեղեկացնում է, որ փետրվարի 9-ին հանրապետության նախագահ Ժակ Շիրակն արդեն վավերացրել է Ժիլ Վենսենի (որոշ հրապարակումներում՝ Վայնշտայն) ընտրությունը «Քոլեժ դը Ֆրանս» հաստատության թուրքական պատմության ամբիոնի վարիչի պաշտոնում:

Մոտ երեք ամիս շարունակ ֆրանսիական եւ ֆրանսահայ թերթերի էջերում թեր ու դեմ կարծիքներ էին արտահայտվում օսմանյան պատմության մասնագետ Ժիլ Վենսենի ընտրության մասին: Ընտրությունը թուրք-ամերիկյան ասոցիացիաների ասամբլեայի օրգան «Թըրքիշ թայմս» թերթը հունվարի 29-ի համարում նշում էր, որ տարբեր առիթներով Վենսենը հայտարարել է, թե «ցեղասպանության» վերաբերյալ պահանջները բավականաչափ չեն հետազոտվել, ուստի օսմանյան արխիվներն ուսումնասիրած Քյամրան Գյուրունի ներկայացրած թեզն ավելի արժանահավատ է: Նա նույնպես, դարձյալ ըստ թուրքական թերթի տվյալների, մեջ էր բերել հոլանդացի պատմաբան Էրիկ Զուրկերի անունը, որն ասել է, թե դեպքերի պատասխանատվությունը չպետք է դրվի միայն Օսմանյան կայսրության վրա:

րագրով մի գրություն, անդրադարձել են Վենսենի հարցին եւ հանգել այն եզրակացության, որ Արեւմուտքը տարեցտարի ավելի լավ է ըմբռնում հայկական դեպքերի ցեղասպանություն չլինելու հանգամանքը, որ Արեւմուտքն այս ուղղությամբ դեռ երկար ճանապարհ ունի անցնելու հասկանալու համար, թե իսլամական քաղաքակրթությունը, հակառակ իր բոլոր թերություններին, ցեղասպանության հեղինակ չի կարող լինել, քանի որ ցեղապաշտությունն օտար է իսլամությանը, մինչդեռ այդ (ցեղասպանության) հատկանիշն իր խոր արմատներն ունի արեւմտյան քաղաքակրթության եւ մարդասիրությանը հենված քրիստո-

քուար» հանդեսում տպագրված նյութին, այնպես էլ քաղաքական գրականության դասախոս եւ ցեղասպանությունների ու մարդկության դեմ գործված ոճիրների հետազոտման միջազգային ընկերության քարտուղար Կատրին Կոքիոն, որը «Լիբերասիոն» թերթում (դեկտեմբերի 28) հարուստ փաստերով եւ վերլուծական մեկնաբանություններով խիստ շահեկան մի հոդված էր ստորագրել, որտեղ ժխտողականությունն անոք էր համարում «Քոլեժ դը Ֆրանսի» նման հաստատության համար: Սակայն երեւի առավել նշանակալի են, ըստ «Յառաջի», «Լենտրանժիլ» պարբերականի համատնօրեն Ֆիլիպ Բուշերոյի

ՖՐԱՆՍԻԱ

Շիրակը վավերացրեց Ժիլ Վենսենի ընտրությունը

Ըստ Դեւեջյանի՝ հարցը դեռ փակված չէ

տեղի էր ունեցել անցյալ տարվա նոյեմբերի 29-ին՝ ձայների 18 կողմ, 15 դեմ եւ 2 ձեռնպահի հարաբերակցությամբ եւ պետք է վավերացվեր քաղաքական եւ բարոյական գիտությունների ակադեմիայի, կրթության նախարարության եւ հանրապետության նախագահի կողմից: Այդ վավերացման առաջն առնելու համար զանազան դիմումներ էին արվել եւ հոդվածներ գրվել Ֆրանսիայի ամենահեղինակավոր թերթերի՝ «Ֆիգարոյի», «Լիբերասիոնի», «Մոնդի» եւ այլոց մեջ: Նրանց թվում էր Ֆրանսիա-Հայաստան խորհրդարանական խմբի նախագահ Ժան-Պոլ Բրեի նամակը՝ ուղղված կրթության նախարար Կլոդ Ալեգրին, որտեղ ընտրությունը վավերացնելու կամ մերժելու վերջնական որոշումը նախարարի իրավասությանը թողնելով՝ պրն Բրեն հայտնում էր, որ ինքը, համենայն դեպս, ցանկացել է իր բացասական տեսակետը հայտնել այդ ընտրության վերաբերյալ:

Ժիլ Վենսենը, ըստ Փարիզում լույս տեսնող «Յառաջ» օրաթերթի տվյալների, «Իսթուար» պարբերականի 1995 թվի ապրիլյան համարում մի հոդված է ստորագրել, որտեղ անդրադառնալով 1915-ի դեպքերին ժխտել էր դրանց ցեղասպանական բնույթը: Նա գրել էր, որ դրանք «հատկանշական ոճիրներ էին ուղղված մարդկության դեմ»: Մյուս կողմից,

Փարիզի «Աշխարհ» թերթի առաջին էջում տպագրվել է Գրիգոր Ամիրզայանի ծաղրանկարը, որտեղ նախագահ Ժակ Շիրակը Ժիլ Վենսենի գլխին չալմա է դնում եւ ասում. «Սիրելի բարեկամ, Դուք նշանակվել եք «Քոլեժ դը Ֆրանսի» մեծ վեզիր»:

Թուրքական մամուլի ներկայացուցիչներ «Միլլիեթն» ու «Հյուրիեթը», ըստ «Յառաջի», իրենց հունվարի 31-ի եւ փետրվարի 2-ի համարներում համապատասխանաբար, «Ռադիկալ» թերթից արտատպելով Կ. Աքթանի ստորագրությամբ «Հայկական դեպքերը եւ Ֆրանսիան» խո-

նեության հետադիմական ձեւի մեջ:

Թուրքերի նման եզրահանգումներին նպաստել էին, անշուշտ, ֆրանսիական մի շարք թերթերում («Մոնդ», «Մարիան», «Ֆիգարո») տպագրված հոդվածները, որոնցում առաջ էր քաշվում կարծիքներ արտահայտելու մարդու ազատության սկզբունքի հարցը եւ խորհուրդ տրվում ամենուրեք ժխտողականություն չտեսնել: «Մոնդի» փետրվարի 3-ի համարում, օրինակ, պատմաբան, սոցիալական գիտությունների բարձրագույն վարժարանի ուսումնական բաժնի վարիչ Պիեռ Վիդալ Նակեն, չուրանալով ցեղասպանությունը, գտնում էր, որ Վենսենի դեմ եղած հարձակումներն անհիմն են: Նման մոտեցում էր ցուցաբերում Ալեն-Ժերար Սլաման փետրվարի 1-ի «Ֆիգարո» թերթում տպագրած իր հոդվածում, որտեղ դարձյալ մեծ հարգանքով խոսելով Հայոց ցեղասպանության մասին եւ դատապարտելով Թուրքիային ցարդ այդ դեպքերի պատասխանատվությունը չստանձնելու մեջ, համենայն դեպս գտնում էր, որ Վենսենի դեմ եղած դիմումները չեն ծառայի ոչ ակադեմիական ազատություններին, ոչ էլ Հայ դատին:

Այս մոտեցումների դեմ իրենց ձայնն էին բարձրացրել ինչպես Իվ Տեռնոնը, որը ժամանակին պատասխանել էր Վենսենի «Իս-

հոդվածները, որոնցում նա դեմ էր արտահայտվում Ժան Կլոդ Կահնի, Էռնստ Նոլտի եւ ուրիշների ռեւիզիոնիստական այն մոտեցումներին, որոնք «պատերազմական շրջանի ոճրագործություններ» կամ «մարդկության դեմ գործված ոճիր» ձեւակերպումներով փորձում են խտառ ջնջել ցեղասպանության փաստը: Նա այդ գաղափարական թեզն անմիջականորեն կապում էր «հռչակավոր» Բեռնար Լյուիսի հայտնի մտքերի հետ եւ դատապարտում նրանց, ովքեր մակերեսայնորեն կամ ձեւականորեն են ընդունում գործված ոճիրի ահավոր բնույթը, բայց հրաժարվում են օգտագործել ցեղասպանություն բառը:

Ներկա վավերացման առթիվ «Մոնդի» լրագրող Նիկոլա Վեյլը հիշատակել է մի շարք տեսակետներ: Իվ Տեռնոնը, օրինակ, «հարցը փակված է» համարել, մինչդեռ Պատրիկ Դեւեջյանը նշել է, որ որոշումը համապատասխանում է ավանդությանը, սակայն բողոքի ձայն անպայման կառաջանա պետության խորհրդի առջեւ, քանի որ Վենսենի ընտրության վարչական պայմանները կանոնավոր չեն եղել»: Ըստ նրա՝ «Քոլեժ դը Ֆրանսի» վարչական տնօրենը շրջանառության մեջ է դրել փաստաթղթեր, որոնք խանգարել են քվեարկության կանոնավոր ընթացքը:

ՇՐՋԱՆ

Անկարան եւ Թել Ավիվը լրտեսում են հարեւաններին

Փետրվարի 24-ին անգլիական «Ինդիպենդենտ» թերթը տպագրել է Բեյրութի իր թղթակից Ռոբերտ Ֆիսկի հոդվածը, ըստ որի իսրայելական եւ թուրքական հետախուզական ծառայությունները համագործակցում են՝ Սիրիայի, Իրաքի եւ Իրանի սահմանները լրտեսելու գործում: Բրիտանացի լրագրողն ասում է, թե Իսրայելի եւ Թուրքիայի գաղտնի մարմինների սպաները տեղեկություններ ու փորձ են փոխանակում իրենց երկրների համար գրավյալ համարվող շրջանների մասին, քանզի, ավելացնում է թերթը, Հյուսիսային Իրաքում Թուրքիան ունի անվտանգության գոտի, ինչպես Իսրայելը՝ Հարավային Լիբանանում: «Իսրայելի ռազմական ինքնաթիռները կանոնավոր թռիչքներ են կատարում թուրք-սիրիական սահմանների եւ նույնիսկ Իրաքի հյուսիսի վրա, ըստ սիրիական աղբյուրների», գրել է «Ինդիպենդենտի» թղթակիցը: Ա. Մ.

Պրիմակովը բարեփոխում է բարեփոխումները

ՄՈՍԿՎԱ, 24 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: «Մեր հիմնական խնդիրն է մնում բարենորոգումներ իրականացնելը եւ Ռուսաստանի՝ որպես համաշխարհային տնտեսության օրգանական բաղկացուցիչ մասի, տնտեսությունը զարգացնելը», հայտարարել է Ռուսաստանի վարչապետ Եվգենի Պրիմակովը «Ցզինցզի ժիբաո» լրագրի /ՉԺՀ/ թղթակցի հետ կայացած հարցազրույցի ժամանակ: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ գործակալությունը հարցազրույցի տեքստն ստացել է կառավարական տեղեկատվության վարչությունից: Մենք, ասել է վարչապետը, չենք հրաժարվում փոխանակելի ռուբլուց, շարունակվում է նաեւ մասնավորեցման քաղաքականությունը, թեեւ «սեփականության ձեւերի փոփոխությունը մենք չենք դիտում որպես ինքնանպատակ, այլ կախման մեջ ենք դնում արտադրության արդյունավետության աճից»: Նրա խոսքերով, մեծ ուշադրություն է դարձվում նաեւ ֆինանսական կայունացում ապահովելու, սղաճը վերահսկողության ներքո պահելու նպատակով գործադրվող ջանքերին: «Սակայն այդ խնդրին մենք կուրորեն չենք վերաբերվում, կայունացման գիծը վարում ենք ոչ հենց հանուն դրա», ավելացրել է նա: Վարչապետն ասել է, որ «բարենորոգումների խնդրում լուրջ ճշգրտումներ են մտցվում», ամրապնդվում է պետության կարգավորիչ գործառույթը, ընդ որում կողմնորոշվելով դեպի տնտեսական արդյունավետ կարգի ստեղծումը Ռուսաստանում: Այդ ջանքերի բաղկացուցիչ մասը պայքարն է հանցավորության, բյուրոկրատիզմի եւ պետապարատը ճարակած կաշառակերության դեմ:

Վաղը Իրանում տեղական ընտրություններ են

Փետրվարի 26-ին Իրանում, իսլամական վարչակարգի հաստատումից ի վեր առաջին անգամ, տեղի կունենան գյուղական, ավանային եւ քաղաքային խորհուրդների ընտրություններ, որոնց արդյունքում 200 հազար մարդ կընտրվի երկրի հասարակական-քաղաքական ոլորտ: Ընտրություններ, որոնք իրականացվում են նախագահ Խաթամիի ջանքերի շնորհիվ եւ իրավամբ արժեւորվում իբրեւ լուրջ ձեռքբերում վերջինիս խոստացած առաջընթացի, ժողովրդավարության եւ օրենքի իշխանության բնագավառում:

Ենթադրվում էր, որ այս ընտրություններին առաջադրվելու է շուրջ 1 մլն թեկնածու, սակայն առաջադրման համար տրամադրված մեկշաբաթյա ժամկետում գրանցվեց ընդամենը 334 հազար թեկնածու, 300 հազարի թեկնածությունը հաստատվել է:

Երբ թեկնածուների առաջադրումն անցավ բնակչության թույլ մասնակցությամբ (հեռավոր գյուղերում ու շրջաններում առաջադրված թեկնածուների թիվը երբեմն հազիվ հավասարվել է տվյալ խորհրդի անդամների թվին), ապա թեկնածուների համապատասխանության որոշման փուլը (հունվարի 4-ից փետրվարի 17-ը) անցավ քաղաքական հոսանքների՝ պահպանողականների եւ չափավորական բարենորոգչականների բուռն պայքարի ուղեկցությամբ:

Տեղական խորհուրդների ընտրությունների օրենսգրքի համաձայն, որը Իրանի խորհրդարանը հաստատել է 1980 թ., ընտրությունների ողջ պատասխանատվությունը դրվում է գործադիր հանձնաժողովների վրա, վերահսկիչ հանձնաժողովին հատկացնելով լոկ դիտորդի դեր: Ընտրություններն իրականացնում է ՆԳ նախարարությունը, որը նախագահ Խաթամիի կողմնակիցն է, ասել է թե՝ բարենորոգիչների, խորդադերկուսյան ուժերի (խորդադի երկուսը համընկնում է մայիսի 23-ին, նախագահ Խաթամիի ընտրվելու օրը) ազդեցության ոլորտը: Մինչդեռ կենտրոնական վերահսկիչ հանձնաժողովի անդամները պատգամավորներ են, որոնք նշանակվել են խորհրդարանի կողմից, որտեղ մեծամասնություն են կազմում պահպանողականները, այլ կերպ ասած՝ ընտրությունների վերահսկողությունն իրականացնում են պահպանողականները:

Վերահսկիչ հանձնաժողովն իրեն վերագրելով վավերիչ դեր, փորձեց մեծ քաղաքներում, որտեղ առաջադրված թեկնածուները զգալի թիվ էին կազմում, եւ քաղաքական առումով խորհուրդների դերն ավելի մեծ է, թեկնածուներին չհաստատել՝ հաշվի առնելով վերջիններիս քաղաքական համոզմունքները: Հանգամանք, որը հանգեցրեց անզիջում, սուր պայքարի գործադիր եւ վերահսկիչ հանձնաժողովների միջեւ, մասնավորապես Թեհրանում, որտեղ վերահսկիչը մերժել էր 50 կարեւոր թեկնածուների: Այս առնչությամբ ՆԳ նախարար Մուսավի Լարին հայտարարեց, որ ոչ մի թեկնածու չպետք է մերժվի վերահսկիչ հանձնաժողովի քաղաքական դիրքորոշման պատճառով՝ ընդգծելով, որ բոլոր մերժվածները կընդգրկվեն վերջնական ցուցակում, եւ այսուհետ նրանց համապատասխանությունը կհանձնվի ընտրողների դատին: Հունվարի 26-ին նախագահ Խաթամին գործադիր եւ վերահսկիչ հանձնաժողովների միջեւ ծագած տարաձայնությունները լուծելու համար եռակողմ նիստ հրավիրեց խորհրդարանի եւ կենտրոնական վերահսկիչ հանձնաժողովի մասնակցությամբ, որտեղ որոշվեց ստեղծել 5 իրավաբաններից կազմված կոմիտե: Կոմիտեն, որի որոշումների իրագործումը պարտադիր է կողմերի համար, ներկայացնում են գործադիր, օրենսդիր ու դատական իշխանությունները եւ վերահսկիչ հանձնաժողովը: Թեեւ այդ որոշումը թվում է փոխզիջումային, այնուհանդերձ, կարելի է գնահատել որպես բարենորոգիչների հաղթանակ, քանզի վերջիններիս առաջադրած թեկնածուները հաստատվեցին եւ ընտրություններին մասնակցելու հնարավորություն ստացան: Երբ հաշվի առնենք տեղական խորհուրդների համեմատաբար սահմանափակ լիազորությունները, հարց է ծագում՝ ի՞նչն էր մրցակից քաղաքական ուժերի նման անզիջում եւ սուր պայքարի պատճառը: Պայքար, որն ամենայն հավանականությամբ կշարունակվի եւ գագաթնակետին կհասնի 2000 թ. խորհրդարանական ընտրություններում, որոնցով էլ առավելապես պայմանավորված էր: Բացի այդ, պահպանողականների համար ջանքերն ուղղված էին վերահսկիչ հանձնաժողովների անվերապահ վավերիչ դերի պահպանմանը, ինչն անցյալում նրանց հաջողության գրավականն է եղել: Սակայն այսօր արդեն թվում է, թե վերահսկիչ հանձնաժողովի այդ դերն ինչ-որ չափով հարցականի տակ է ընտրություններին թեկնածուների որոշելու խնդիրը նաեւ այլ տարբերակով լուծելու նախադեպի ստեղծմամբ:

Փետրվարի 18-ից սկսվեց ընտրարշավը, այս փուլում մրցակից երկու վերոհիշյալ հոսանքներին հարող հասարակական, քաղաքական կազմակերպությունների մասնակցությամբ ստեղծվեցին համապատասխան դաշինքներ: Այս փուլում մեծ ակտիվություն է դրսեւորում խորդադերկուսյան ուժերի դաշինքը, որի հաջողության հավանականությունը մեծ է: Վերջինիս կազմում «Իրանի կառուցողականության սպասավորներ» եւ «Իրանի իսլամական ընկերակցություն» կուսակցությունների գլխավորությամբ ընդգրկված են 16 հասարակական-քաղաքական կազմակերպություններ: Բացի դրանից, ազգային կողմնորոշման ուժերը եւս հայտարարել են, որ ակտիվորեն մասնակցելու են ընտրություններին՝ հօգուտ խորդադյան ուժերի: Թեեւ ենթադրվում է, որ ընտրողների ակտիվությունը շատ մեծ չի լինելու, սակայն ժողովրդավարության ոլորտում նշանակալի դեր ունեցող տեղական խորհուրդների ինստիտուտի հիմնադրման առումով խիստ կարեւոր են այս ընտրությունները:

Է. Խ.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **Մշակոյթ**

Հազիւ Երեւանի օպերայի գոհացուցիչ ներկայացումները վերջացան, Թէքէեան մշակութային միութեան Լոս Անճելըսի մասնաճիւղէն կամերային երաժշտութեան համերգի մը հրաւէր ստացայ:

Պրոֆ. Վիլէն Չարչօղլեանի ղեկավարած օպերային թատրոնի կամերային նուագախումբն էր կատարողը: Սպասանքումս էր, թէ ի՞նչ տրամադրութիւնով այս մեծահոգի արուեստագէտները պիտի ներկանային համերգին: Վերջին շաբթուան գախումբին համերգը:

Վալէ Սեմերճեան Թէքէեան մշակութային միութեան կողմէ համերգը բացաւ բարիգալուստի ջերմ խօսքերով, գովաբանեց պրոֆ. Վիլէն Չարչօղլեանի եւ նուագախումբի երաժիշտներուն բարձր մակարդակը, առանձին-առանձին իւրաքանչիւրը ներկայացնելով:

Նուագախումբին ելոյթը ոգեւորութեամբ եւ ներշնչումով հագեցած էր, մոռալ օրերէն դէպի լաւը ընթանալու բերկրանքը կար իւրաքանչիւր երաժիշտի կատարումին մէջ: դերը: Նուագախումբին կարեւոր յատկանիշներէն մէկը այն էր, որ երաժիշտներէն ոչ ոք չէր ձգտեր ընդգծել իր գործիքին յատկացուած մասը: Միասնութիւնը հիանալի էր, ստեղծագործութիւնները ներկայացուցեցան իբրեւ մէկ ամբողջութիւն:

Մենակատար, շնորհալի ջութակահարուհի Գայանէ Աբրահամեան Մոնտիի «Չարդաշ»-ը եւ Սարասատեի երկին մէջ ցուցաբերեց հիւթեղ, յստակ հնչիւններ, զգայուն սիրտ եւ վիրտուոզութիւն: Արժանացաւ եր-

Օպերայի կամերային նուագախումբին համերգը Լոս Անճելըսի մէջ

Թէքէեան մշակութային միութեան գնահատելի ձեռքը

«ատ-կոսներէն» ընկճուած, նետուած՝ տնտեսական այլեւայլ խոչընդոտներ հեքիաթներէն ետք:

Ինչպէ՞ս չգնահատել Թէքէեանի տղոց ազգասիրութիւնն ու մարդկային զգացումը, որ կրցան անոնց եւ մանաւանդ մեր սիրտերը ջերմացնել այդ համերգով:

Ըսուած է, թէ երաժշտութիւնը լաւագոյն բալասանն է անձնական ցաւերու, տխրութեանց եւ անորոշութեանց: Եւ իրաւ, երեքշաբթի փետրուար 2-ի գիշերը, Թէքէեան մշակութային միութեան Արշակ Տիգրանեան վարժարանի սրահը ջերմ մթնոլորտ մը կը տիրէր: Միաձուլուած էին նուագողն ու հանդիսատեսը, սիրալիր ընտանիքի մը նման:

Կան համերգներ, որոնք ոչ միայն գեղարուեստական բարձր հաճոյք կը պատճառեն, այլեւ առիթ կը դառնան ուրիշ ուրախութիւններու, խոհերու եւ յուզումներու: Այդպիսին էր օպերայի կամերային նուա-

Կատարուեցան Մոցարտի, Վիվալդիի, Կոմիտասի, Թ. Ալթունեանի, Ա. Բաբաջանեանի եւ այլ երգահաններու ստեղծագործութիւնները:

Նուագախումբն ու ղեկավարը գրաւեցին ունկնդիրները իրենց պարզութեամբ, անմիջականութեամբ եւ համեստութեամբ: Հնչողութեան հաւասարակշռութիւնը, ձայներանգներու գեղեցիկ, անկաշկանդ համադրումները եւ ղեկավարին ժեստին արձագանգելու միասնականութիւնը, անսամբլային կատարման յաղթահարուած բարդութիւնները վկայեցին Չարչօղլեանի եւ անոր երաժիշտներուն բարձր վարպետութիւնը, նաեւ սեփական ոճն ու դէմքը:

Յատկապէս տպաւորիչ էին Մոցարտի «Գիշերային սերենադը», Վիվալդիի «Սիմֆոնին», Կոմիտասի ստեղծագործութիւնները: Իւրաքանչիւր երաժիշտ ճիշտ պատկերացուց իր գործիքին յատկացուած ձայնի կար ծափերու:

Նուագախումբին համար բոլոր երկերուն գործիքային փոխադրումները պրն. Չարչօղլեան հմտօրէն մշակած ու հարազատ հնչիւններով ներդաշնակած էր:

Ընդառաջելով ունկնդիրներու խելահեղ ծափին, ծրագիրէն դուրս անոնք նուագեցին 3-էն աւելի գործեր: Կարօտցած էինք նման բարձրորակ երաժշտական ելոյթներու:

Այդ գիշեր նուագախումբը, մենակատարը, սրահը մէկ շունչ դարձած էին: Գոհ էին ղեկավարն ու ներկաները:

Շնորհակալութիւն Թէքէեան մշակութային միութեան այս վայելքին համար: Կրկնակի շնորհակալութիւն սիրելի Մաեստրոյին եւ նուագախումբին:

ԱՆԳԻՆԷ ՔԵՉԻՐՃԵԱՆ-ՄՈՒՐԱԴԵԱՆ
Լոս Անճելըս

Մոնրեալ. Եռօրյա հանդիսություն՝ նվիրված «Ծաղրանկարիչների դեկանի» 100-ամյակին

Փետրվարի 6-ին եւ 7-ին Մոնրեալի Թեքեյան մշակութային միությունն ու ՌԱԿ-ը նշել են հայտնի ծաղրանկարիչ Ալեքսանդր Սարուխանի ծննդյան 100-ամյակը: Ըստ «Արմինյն Միրռր Սփեքթեյթր» շաբաթաթերթից ստացված տեղեկատվության, շաբաթ օրը Սարուխանի գործերի ցուցահանդես է կազմակերպվել Թեքեյան կենտրոնում Եգիպտոսի Արաբական Հանրապետության գլխավոր հյուպատոս Թեյմուր Սերրիի հովանավորությամբ եւ ի ներկայության Հայաստանի Հանրապետության դեսպան Լեւոն Բարխուդարյանի, Մոնրեալում Եգիպտոսի հյուպատոսարանի մշակութային եւ կրթական հարցերի գծով հյուպատոս, դոկտ. պրոֆ. Ահմեդ էլ-Շերբինիի, Վաշինգտոնում Եգիպտոսի դեսպանատան մշակութային եւ կրթական հարցերի գծով խորհրդական դոկտ. պրոֆ. Օսամա Զաքիի, քաղաքապետ Քեռնար Պակեի ներկայացուցիչ, Սեն Լորան քաղաքի քաղաքապետարանի խորհրդական Ռենե Դյուսոյի, լրագրող եւ երգիչ Պիերես Ճամփույի, սբ. Գրիգոր Լուսավորիչ հայկական եկեղեցու հոգեւոր հովիվ տեր Արարատ Քալթակչյանի, Հայ ավետարանչական եկեղեցու հոգեւոր հովիվ վերապատվելի Սիեր Խաչիկյանի, Մոնրեալի հայկական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների եւ սիրված արվեստագետի ստեղծագործություններով հիացողների մի մեծ բազմության:

Օրվա հանդիսավար Հարրի Տիգրանյանը ներկաներին ողջունելուց հետո խոսքը տվել է դոկտ. Ահմեդ էլ-Շերբինիին, որը Սարուխանին ներկայացրել է որպես խիստ տաղանդավոր, անխոնջ ու կարեկից մի արվեստագետի, որը գրչի հարվածներով իր արվեստագիտական ընդունակությունները նվիրել է ինչպես Եգիպտոսի, այնպես էլ աշխարհի մյուս երկր-

ների ժողովուրդներին: Այնուհետեւ Ռենե Դյուսոն խոսք առնելով, գովել է Թեքեյան միությանը գեղարվեստական բարձր մակարդակի նման միջոցառումներ կազմակերպելու համար եւ քաղաքապետ Քեռնար Պակեի ողջույնները հաղորդել ներկաներին: Ապա Պիերես Ճամփուն պատմել է իր հիշողությունները Սարուխանի հետ առաջին հանդիպման մասին 1973 թվին, երբ միջազգային ցուցահանդեսի ծիծաղի տաղավարում ցուցադրվել են նրա գործերը, եւ Սարուխանն արժանացել է «Ծաղրանկարիչների դեկան» պատվավոր կոչմանը: Հանդիսության վերջում դոկտ. Ուշավիր Գյոնջյանը Եգիպտոսի Հանրապետության ընդհանուր հյուպատոս պրն. Թեյմուր Սերրիին եւ նրան ընկերակցող հյուրերին է նվիրել վերջերս Եգիպտոսում արաբերեն լեզվով լույս տեսած Սարուխանի 100-ամյակի գիրք-ալբոմը, իսկ Կանադայում ՀՀ դեսպան Լեւոն Բարխուդարյանին «Մենք մեր աչքերով» հայերեն գիրք-ալբոմը:

Հաջորդ օրը շարունակվող հիշատակի երեկոյի ընթացքում, ՌԱԿ-ի Ամերիկայի եւ Կանադայի շրջանային կոմիտեի համանախագահ դոկտ. Հարություն Արզումանյանը միջազգային համբավի արժանացած արվեստագետին է ներկայացրել, նշելով, որ նա հինգ տասնամյակ շարունակ ծառայել է արաբական մամուլի ամենահեղինակավոր պարբերականներին՝ անշահախնդրորեն պաշտպանելով արաբների շահերը: Միաժամանակ, անզուգական արվեստագետը, թատերագետը եւ պերճախոս բանախոսը եղել է հայկական համայնքի ակտիվ առաջնորդներից: Ապա խոսք է առել Միացյալ Նահանգներից հրավիրված հասարակական գործիչ Երվանդ Ազատյանը, որը Կահիրեի «Արեւ» օրաթերթի խմբագիր եղած տասնամյա շրջանում մոտիկից համագործակցել է Սարուխանի հետ:

Բազմաշնորհ արվեստագետի ամբողջական կերպարը ներկայացնելիս Ազատյանը հիշատակել է նաեւ այն պարգեւներն ու մրցանակները, որոնք շնորհվել են նրան՝ ի ճանաչումն ու ի գնահատանս հօգուտ խաղաղության եւ համերաշխության նրա ներդրած ջանքերի:

Թեքեյան մշակութային միության Տորոնտոյի մասնաճյուղի նախագահ Ալեքսան Պալթայանը սահիկների օգնությամբ ներկայացրել է Սարուխանի հայտնի ծաղրանկարներից մի ստվար փունջ՝ համապատասխան բացատրություններով: Երեկոյի վերջում Սարուխանի թատերական ստեղծագործություններից հատվածներ են խաղացել Վարուժան Նազոյանը, Սարո Սարգսյանը եւ Հակոբ Թոփիկյանը:

Եռօրյա հիշատակի հանդիսությունն ավարտվել է դոկտ. Հարություն Արզումանյանի շնորհակալական խոսքով:

Հ. Օ.

Խոսք երախտագիտության

Մեր ժամանակներում հրաշքի համազոր բան է գիրք հրատարակելը: Այդպես թվում էր երեկ, այդպես թվում է նաեւ այսօր: Իրականությունը, սակայն, գալիս է հերքելու թվացյալը: Մերթ ընդ մերթ, եւ բավականին հաճախ, տպագրական բավարար մակարդակով լույս աշխարհ են գալիս հայերեն գրքեր: Ու երբ ձեռքդ ես առնում հերթական «հրաշքը», նրա տիտղոսաթերթի վրա իբրեւ կանոն հանդիպում ես մի մակագրության, որն ազդարարում է տվյալ հրատարակության հովանավորի անունը:

Մեծագործություն է բարերարությունը: Մանավանդ այնպիսի պահին, երբ իրերի բերումով մեր ժողովուրդն իր հարազատ եզերքում հայտնվել է սոցիալական նահանջի ծանր կացության մեջ: Բայց հատկապես գնահատելի է, երբ բարերարությունը հասցեագրվում է կրթությանը, գիտությանը եւ մշակույթին, խոչընդոտելով մեզ լրջորեն դարպասող իմացական նահանջի առաջընթացին, որն արդեն իսկ ծայր է առել երիտասարդական որոշ խավերի մակարդակներում: Հայ գրքի հովանավորն էլ հենց կրթության, գիտության, մշակույթի բարերարն է, որի անունը տալիս այսօր գլխարկդ պետք է շատ բարձրից հանես ու խոնարհես: Այսու հայ գրքի բոլոր մեկենասներին եմ հղում իմ երախտագիտության խոսքը, մասնավորելով նրանցից մեկի անվան շուրջ:

1997 թվականի սեպտեմբերին Լոս Անջելեսի ճաշարաններից մեկում հանդիպեցի Հարություն Սիմոնյանին: Ճանաչում էի իր եղբորը, լիբանանահայ հայտնի մտավորական, «Սփյուռք» թերթի խմբագիր Սիմոն Սիմոնյանին: Իր մասին էլ նախապես գիտեի, որ նա Շվեյցարիայում ժամացույցի գործ էր անում: Այդ պահին արդեն հանգստյան էր կոչվել:

Մեր զրույցը հայ գրքի հրատարակության հարցերի շուրջ էր: Հարությունը հայտնեց, որ իր հովանավորությամբ լույս էր տեսել Գեղամ Սեւանի «Սփյուռքահայ գրականության պատմության ուրվագծեր» աշխատության Բ հատորը եւ ուզեց իմ կարծիքն ունենալ այդ առթիվ: Գ. Սեւանի երկհատոր աշխատասիրությունն իրոք խիստ կարեւոր եւ բարձրարժեք գործ է, որով յուրօրինակ հիմք է դրվել սփյուռքահայ գրականության պատմության ուսումնասիրման համար: Հատկապես արժեւորեցի նաեւ Հ. Սիմոնյանի ներդրումն այդ գործի մեջ:

Հարությունը շատ համեստ էր: Մեր հանդիպմանը նա պարզապես ակնարկեց, որ մտադիր է սատարել հայ գրքին: Եվ ես հեռավոր գաղափար անգամ չունեցա, թե արդեն իսկ որքան լայնորեն էր նա ներգրավվել նախընտրած ասպարեզում: Հայաստան վերադարձիցս հետո էր, որ տեսա եւ զարմանքով արձանագրեցի. Հ. Սիմոնյանի մեկենասությամբ լույս աշխարհ էին եկել եւ շուտով դեռ կհրատարակվեն երկու տասնյակից ավելի գրքեր, այդ թվում գիտությունների ակադեմիայի հրատարակչությունում անհույս կուտակված արժեքավոր ձեռագրերի թվից եւ Չարենցի անվան գրականության թանգարանի մշակումներից:

Իսկ վերջերս տպարանից ելան Հովհաննես Թումանյանի երկերի լիակատար ժողովածուի 8-րդ հատորը եւ Երվանդ Օտյանի «Հայ Տիպարներ» վեպը: Երկուսն էլ Սիմոնյանի մեկենասությամբ:

Խորին շնորհակալություն քեզ, սիրելի Հարություն:

ԿԱՐԷՆ ԳԱԼԱՃԵԱՆ
Բանասիրության դոկտոր

Օրացույցներում կնշվեն Հայ եկեղեցու տոները

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Նպատակահարմար ենք գտել այսուհետեւ հրատարակվելիք Հայ եկեղեցու օրացույցներում զետեղել տեղեկություններ եկեղեցու ազգային-ժողովրդական տոների մասին եւ նույնն անելու կոչով դիմել աշխարհիկ այն հիմնարկություններին ու կազմակերպություններին, որոնք օրացույցներ են հրատարակում, ասաց Արարատյան հայրապետական թեմի առաջնորդական փոխանորդ Գարեգին արքեպիսկոպոս Ներսիսյանը:

Մասնավորապես ուզում ենք, որ հավատացյալների մոտ արմատավորվեն Տեառնընդառաջը որպես առաջին տարվա նորապսակների օրհնության օր, Վարդանանցը՝ անվանակոչության օր մեր ժողովրդի այն զավակների համար, որոնք հատուկ սուրբ չունեն իրենց անունով, Աստվածածնի տոնը՝ մայրության բերկրանքին սպասող կանանց օրհնության օր, սուրբ Սարգիսը՝ սիրո եւ երիտասարդության օր, Ծաղկազարդը՝ երեխաների օրհնության օր եւ այսպես շարունակ:

Մեր ժողովուրդը պիտի գիտակ լինի իր ազգային-եկեղեցական տոների մասին, ասաց սրբազանը, այլապես առաջանում են տարբեր հոսանքներ, որոնց բուռն ներկայացմամբ մեր ազգային տոնն են ուզում դարձնել օտարների սովորությունները, ինչպիսին է, օրինակ, վերջերս ոմանց կողմից տարածում գտնող սուրբ Վալենտինի տոնը:

«Մշակույթ» հեռուստաալիքը չեղյալ հայտարարման փուլում է

Կառավարության նիստում վերջերս որոշում կայացվեց լուծարել «Նորք» հեռուստաընկերությունը: Դեռ անցած տարի լուրեր էին պտտվում դրա հնարավոր իրավահաջորդի՝ «Մշակույթ» ալիքի մասին: Ֆինանսավորողների շարքում հնչում էին մասնավորապես Իոսիֆ Կոբզոնի եւ Վլադիմիր Սոլովյովի անունները: Իսկ վերջերս, ժամանակի ոգուն համահունչ, տարածվեց նաեւ ինչ-որ հունական կազմակերպության անուն, իսկ իբրեւ տնօրեն շրջանառվում էր Արմեն Սմբատյանի անունը: Այս առիթով պրն Սմբատյանն ասաց, որ «պայմանագիրը կառավարության հետ կնքել է «Պրոմեթեւս» բաժնետիրական ընկերությունը (հունարարական մի կազմակերպություն), որի նախագահը Սենիկ Գեւորգյանն է»: Պրն Սմբատյանը շեշտեց նաեւ հետեւյալը. «Նորք» հեռուստաալիքի հետ իրենք ոչ մի կապ չունեն, եւ՝ «ըստ պայմանագրի՝ կառավարությունն իրենց հատկացնելու է մետրային ալիք»: Իսկ իրեն հրավիրել են իբրեւ կազմակերպիչ, քանի որ աշխատել է հեռուստատեսությունում եւ, իր իսկ խոսքերով, գոնե մի քիչ կապ ունի մշակույթի հետ: Ըստ նրա՝ «Մշակույթ» ալիքի նպատակը ոչ միայն այլոց մշակույթը մեզ հրամցնելն է, այլեւ՝ մեր արվեստը դրսում ներկայացնելը: Արմեն Սմբատյանն ասաց, թե՝ հենց որ ծնվեց մշակույթի ալիք բացելու մտադրությունը, գրեթե բոլոր հեռուստաընկերությունները սկսեցին մշակութային հաղորդումներ պատրաստել: Եվ եթե այսպես շարունակվի, «Մշակույթ» ալիքի կարիքը գուցեեւ չլինի: Նոր ալիքը դեռեւս աշխատակազմ չունի, բայց ձեւավորման փուլում է, չի բացառվում նաեւ «Նորքի» աշխատակազմի ներգրավումը, բացի դրանից՝ դրսեւորման հնարավորություն է տրվելու երիտասարդությանը: Այս ալիքը չի սահմանափակվի միայն մշակութային հաղորդումներով. կլինեն նաեւ ֆիլմեր, հեղինակային հաղորդումներ, լրատվական թողարկումներ: Ինչպես նշեց պրն Սմբատյանը՝ քաղաքականությունը գտնվելու է վերջին պլանում, քանզի «մեր ժողովուրդն առանց այդ էլ չափից դուրս քաղաքականացված է: Երբ արտասահմանցին ինչ-որ ներդրում է կատարում Հայաստանում, մենք այդ փաստը դարձնում ենք հեքիաթային պատմություն եւ անվերջ գովերգում: Այսօր Հայաստանի քաղաքացին է ներդրում կատարում «Մշակույթ» հեռուստաալիքի ստեղծման համար: Սա էլ հերոսություն է եւ լավ է, որ մանրաչափյան մտածելակերպը դեռ շարունակվում է»: «Մշակույթ» ալիքի 6-ժամյա փորձնական հեռարձակումը կսկսվի մարտի վերջին:

ՆՈՆԱ ՄՈՒՇԵՂՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մարզական

ՇԱԽՄԱՏ

Խաղաղասեր գրոսմայստերներ

Իսպանիայի Լինարես քաղաքում անցկացվող սուպերմրցաշարում տեղի ունեցան երրորդ տուրի խաղերը:

Իհարկե, կենտրոնականը աշխարհի առաջին եւ երկրորդ շախմատիստներ Գարրի Կասպարովի եւ Վիշվանաթան Անանդի հանդիպումն էր: Սպիտակ խաղաքարերով մրցող Կասպարովն առավելություն ձեռք բերեց, եւ թվում էր, թե պարտության կմատնի մրցակցին: Սակայն խաղավերջում նա հայտնվեց ցայտնոտում եւ բաց թողեց հաղթանակը՝ ոչ-ոքի:

Հետաքրքիր պայքարում անցավ նաեւ Վլադիմիր Կրամնիկ-Վասիլի Իվանչուկ հանդիպումը: Այն եւս խաղաղ ելք ունեցավ: Հաշտությամբ ավարտվեցին նաեւ տուրի մյուս երկու պարտիաները՝ Պետեր Լեկո-Վեսելին Թոփալով եւ Մայքլ Ադամս-Պյոտր Սվիդլեր: Այսպիսով, բոլոր չորս պարտիաներում մրցակիցները կիսեցին միավորը:

Ընդհանուր առմամբ մրցաշարում շատ քիչ են կողմերից մեկի հաղթանակով ավարտված հանդիպումները: Խաղացված 12 պարտիաներից միայն 2-ում է նման արդյունք գրանցվել (1-ական առաջին եւ երկրորդ տուրերում): Դժվար է ասել՝ մրցաշարի մասնակիցները զգուշությո՞ւն են հանդես բերում, թե՞ ուժերն են խնայում: Կամ, գուցե, իրենց ու մրցակիցների այս պահի հնարավորություննե՞րն են ուզում պարզել: Ինչեւէ, հուսանք, որ երկշաբաթյա մրցաշարի ընթացքում աշխարհի ուժեղագույն շախմատիստները հետաքրքիր, անզիջում պայքար կմղեն:

Այժմ, երեք տուրից հետո մրցաշարի մասնակիցների արդյունքներն այսպիսին են. 1-2. Կասպարով (Ռուսաստան), Ադամս (Անգլիա)՝ 2-ական միավոր, 3-6. Կրամնիկ, Սվիդլեր (Ռուսաստան), Անանդ (Հնդկաստան), Թոփալով (Բուլղարիա)՝ 1,5-ական, 7-8. Իվանչուկ (Ուկրաինա), Լեկո (Հունգարիա)՝ 1-ական միավոր:

Հաղթողները երեքն են

Ֆրանսիայի Քափել լա Գրանդ քաղաքում անցկացվեց միջազգային խոշոր մրցաշար, որը շատ ներկայացուցչական էր: Բավական է ասել, որ այստեղ հանդես էին գալիս տարբեր երկրների ավելի քան 600 շախմատիստներ, որոնցից 100-ը միջազգային գրոսմայստերներ էին: Մրցաշարին մասնակցեցին նաեւ Հայաստանի 9 ներկայացուցիչներ:

Շվեյցարական խաղակարգով, ինը տուրով անցկացված մրցաշարի հաղթողներ դարձան գրոսմայստերներ Սիմեն Ագդեսթեյնը (Նորվեգիա), Պավել Տրեգուբովը (Ռուսաստան) եւ Միխայիլ Գուրեւիչը (Բելգիա), որոնք 7,5-ական միավոր վաստակեցին: Նրանցից ընդամենը կես միավորով ետ մնացած շախմատիստների թվում էր նաեւ երեւանցի գրոսմայստեր Վլադիմիր Հակոբյանը: Լրացուցիչ ցուցանիշները հաշվարկելուց հետո նրան շնորհվեց 6-րդ մրցանակը: Մեր մյուս շախմատիստների արդյունքներն այսպիսին են. Արտաշես Մինասյան, Սերգեյ Գալդունց, Մելիքսեթ Խաչիյան, Դավիթ Կարաթորոսյան 5,5-ական, Էլինա Դանիելյան, Նորայր Քալանթարյան, Աշոտ Նադանյան, Գագիկ Խեչումյան՝ 5-ական միավոր:

ԵՐԵՎԱՆ

Արժանացան բարձր կոչումների

Երեկ հայսպորտվարչության նիստերի դահլիճում տեղի ունեցավ Հայաստանի սպորտի մի քանի տասնյակ ներկայացուցիչներին մարզական բարձր կոչումների շնորհման արարողությունը:

Միջազգային կարգի սպորտի վարպետի կոչման արժանացան բազմամարտիկներ, աշխարհի առաջնության բրոնզե մեդալակիր Կարեն Գեւորգյանը, 4-րդ մրցանակակիր Արսեն Գաբրիելյանը եւ բռնցքամարտիկ, Եվրոպայի առաջնության արծաթե մեդալակիր Արտյոմ Սիմոնյանը:

Սպորտի վարպետի կոչման արժանացան Հայաստանի չեմպիոններ եւ գավաթակիրներ ձյուդոիստներ Արմեն Ղազարյանը, Խաչատուր Առաքելյանը, երիտասարդական օլիմպիական խաղերի արծաթե մեդալակիր Ղազարոս Գրիգորյանը, բռնցքամարտիկ Մարատ Թովմասյանը, բասկետբոլիստուհիներ Նունուֆար Հակոբյանը, Լուսինե Միրզախանյանը եւ շատ ուրիշ մարզիկներ:

ՀՀ բարձր կարգի մրցավարի կոչմանն արժանացան Տարոն Հակոբյանը (Գյումրի) եւ Արսեն Կարապետյանը (Սեւան):

Մարզիկներին եւ մարզիչներին ջերմորեն շնորհավորեց հայսպորտվարչության պետ Արմեն Գրիգորյանը:

Ջ. Վ.

ՄԱԿԱՆԱԽԱՂ

Վերադարձան երկրորդ մրցանակով

Թավրիզ քաղաքում ավարտվեց իրանական հեղափոխության 20-ամյակին նվիրված «Արեւածագի 10 օրը» անվանումով միջոցառումների ծրագրով անցկացված մականախաղի մրցաշարը: Հաղթանակի համար պայքարի մեջ էին մտել տարբեր երկրների ութ թիմեր, որոնց թվում էր նաեւ Հայաստանի հավաքականը:

Մեր թիմը, որը կազմված էր հիմնականում Երեւանի եւ Հրազդանի մարզիկներից, իր խմբում հաղթանակներ տարավ Վրաստանի (5-1), Իրանի երիտասարդական (3-2), Թավրիզի երիտասարդական (5-2) հավաքականների նկատմամբ: Կիսաեզրափակիչ խաղում, որն անցավ չափազանց համառ պայքարում, Հայաստանի մականորդները 5-4 հաշվով առավելության հասան Թավրիզի հավաքականի նկատմամբ: Վճռական խաղում մեր հանրապետության մարզիկները մրցեցին Իրանի ազգային հավաքականի հետ: Խաղավարտից ութ րոպե առաջ մեր թիմը առջեւում էր 2-0 հաշվով, սակայն վերջում անսպասելիորեն երեք գոլ բաց թողեց սեփական դարպասը: Հաղթելով 3-2 հաշվով՝ գլխավոր մրցանակին արժանացավ Իրանի հավաքականը: Հայաստանի թիմը գրավեց երկրորդ տեղը:

ՖՈՒՏԲՈԼ

Պատանիներն անհաջողություն կրեցին

ՋՈՐՋ ՏԵՐ-ԲԱՐԹՈՂ
Նիկոսիա

Կիպրոսում անցկացվող Եվրոպայի մինչեւ 16 տարեկան ֆուտբոլիստների առաջնության ընտրական մրցաշարում, որին երեք թիմեր են մասնակցում, Հայաստանի հավաքականը կրեց երկրորդ պարտությունը: Պաֆոս ծովափնյա քաղաքի «Պաֆիակոս» մարզադաշտում նա 1-5 հաշվով զիջեց Կիպրոսի հավաքականին: Առաջին խաղակեսն անցավ մոտավորապես հավասար պայքարում եւ ավարտվեց 2-1 հաշվով (հայ ֆուտբոլիստներից գոլը խփեց Գրիգորյանը), սակայն հանդիպման երկրորդ կեսում կիպրոսցիները եւս 3 անգամ գրավեցին հյուրերի դարպասը: Հիշեցնենք, որ Հայաստանի պատանի ֆուտբոլիստներն առաջին խաղում տանուլ էին տվել նաեւ Անգլիայի հավաքականին (1-2 հաշվով):

Այժմ մրցաշարի վերջին խաղում Կիպրոսի եւ Անգլիայի հավաքականները կվիճարկեն աշխարհամասի առաջնության եզրափակիչ փուլի միակ ուղեգիրը: Գերադասելի են կիպրոսցիների հնարավորությունները: Քանի որ դաշտի տերերի խփած եւ բաց թողած գնդակների տարբերությունն ավելի մեծ է, ապա նրանց բավարարում է նաեւ ոչ-ոքի արդյունքը:

ՍՈՒՍԵՐԱՄԱՐՏ

Թիմայինում՝ հաղթանակ

Իրանի Յազդ քաղաքում անցկացված մրցումներից վերադարձել են նաեւ մեր սուսերամարտիկները:

Մրցումները երիտասարդական էին, իսկ մեր հավաքականի մարզիչները թիմի կազմում ընդգրկել էին տակավին պատանի սուսերամարտիկների: Իհարկե, միջազգային մրցափորձը ուսանելի եւ օգտակար եղավ նրանց համար:

Թիմային մրցումներում շատ հաջող հանդես եկավ մեր ծկասուսերակիրների եռյակը՝ Գեղամ Հովսեփյան, Արմեն Բաղդասարյան եւ Մանվել Մանվելյան: Հաղթելով բոլոր մրցակիցներին՝ մեր թիմը գրավեց առաջին տեղը: Անհատական մրցումներում Հայաստանի ներկայացուցիչների արդյունքները համեստ էին:

Ինչպես նշում են հանրապետության հավաքականի մարզիչները, Իրանի միջազգայինում իրենց հատկապես լավ դրսեւորեցին ծկասուսերակիր Արմեն Բաղդասարյանը եւ թրամարտիկ Արթուր Թորիկյանը:

ԲԱԺԻՆԸ ՎԱՐՈՒՄ Է
ՌԱԶՄԻԿ ԱՎԱԳՅԱՆԸ

Նախորդ համարում տպագրված խաչբառի պատասխանները

Ուղղահայաց

1. Պորփյուր: 2. Խնձոր: 3. Մորզե: 4. Ռենտգեն: 7. Մնձուրի: 9. Մահտեսյան: 10. Ռեզերֆորդ: 12. Պիրոգով: 13. Անդիժան: 18. Ռենուար: 19. «Ռեքվիեմ» 21. Պիղատոս: 24. Տառլե: 25. Շամբի:

Հորիզոնական

5. Ջորջոնե: 6. Պոլոնեզ: 8. Ռոմանտիզմ: 11. Խումար: 14. Ռելեյ: 15. «Տիգրանի»: 16. Հեկսոդ: 17. Ռիվերա: 20. Հոգեբան: 22. Սեզան: 23. Փրկիչ: [illegible]. Ռաշմաճյան: 27. Պերգոլա: 28. «Օբլոմով»:

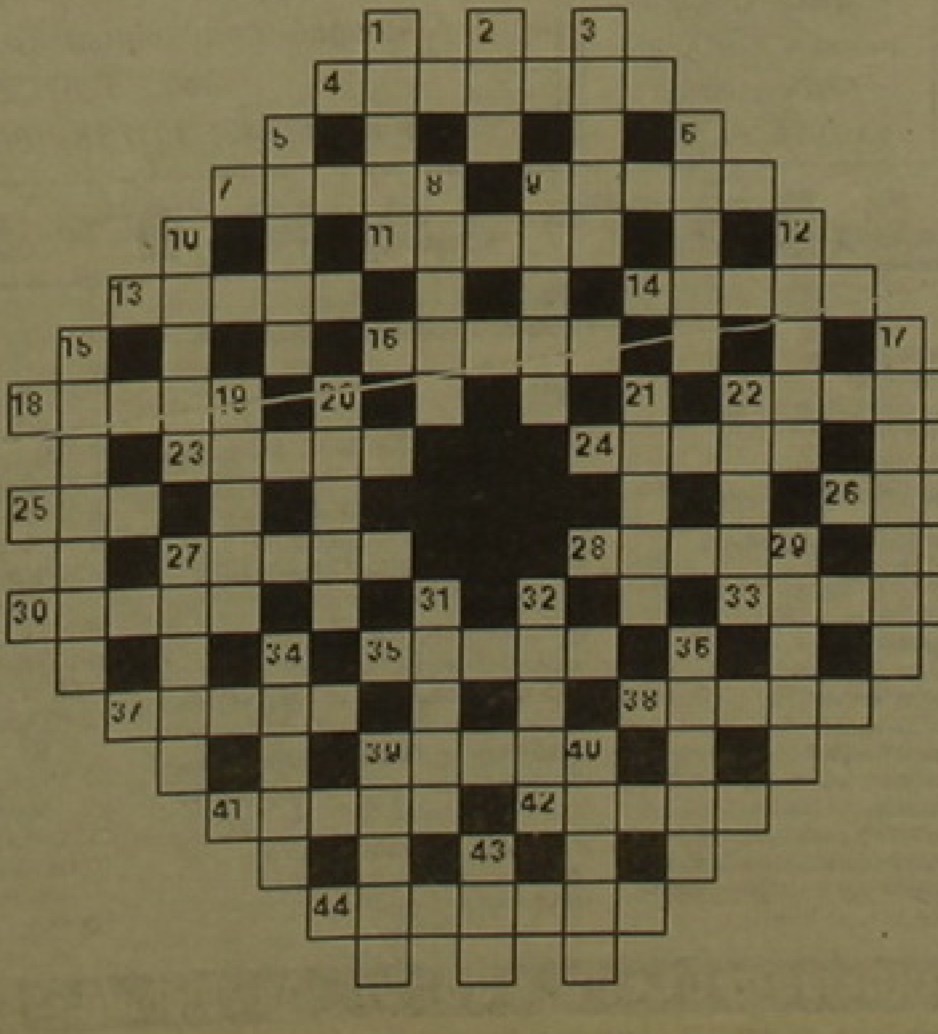

ԽԱՉԲԱՌ

Հորիզոնական

4. Մասնագիտություն: 7. Երգող թռչուն: 9. Գանգաս, ...: 11. Թունավոր նյութ, որն առաջացնում է նյարդալուծանքային երեւույթներ: 13. Ազնվականական տիտղոս Ֆրանսիայում: 14. «Ծալը» պակաս մարդ: 16. Ծավալուն աշխատության մի մասը: 18. Ծառայի հավաքական կերպար հայ գրականության մեջ: 22. Կաթնամթերք: 23 Գավառ Արեւմտյան Հայաստանում: 24. Հավազգիների կարգի թռչուն: 25. Սանկյասան մշտական բնակիչ: 26. Ուրիշների ունեցվածքը այլ ճանապարհով յուրացնող: 27. «Թուղթ ու գիր» անելով զբաղվող շառլատան: 28. Մետաքսաթել, ոսկեթել բանվածքով կտոր: 30. Դափնազգիների ընտանիքի մշտադալար թուփ: 33. Տվյալ ազգին բնորոշ հագուստ: 35. Փոքր երեխա, ...: 37. Ուսագոտու զույգ ոսկորը: 38. Իրավաբանության բնագավառի աշխատող: 39. Հրապարակ, մրցասպարեզ, ...: 41. Չեչաքար, որով հարուստ է Հայաստանը: 42. Խորամանկ, գիշատիչ կենդանի: 44. Կնոջ համար՝ սիրած տղամարդը:

Ուղղահայաց

1. Հայ մեծ բանաստեղծ: 2. Տնային թռչուն: 3. «Էն ... քաքուն մածունը կերավ ...» (Թումանյան): 5. Արյան բիզնեսով զբաղվող: 6. Հոտի պահապանը: 8. Գույն: 9. Ռուս դերասան, ռեժիսոր: 10. Հռոմեական դիցարանում գինու եւ խրախճանքի աստվածը: 12. Հորիզոնի կողմերից: 15. Պարթեւական քաղաք (մ. թ. ա. 123 թ.-ից): 17. Հայ անվանի ավիակոնստրուկտոր: 19. Հայկական տեսակավոր կոնյակ: 20. Խոսող թռչուն: 21. Պրիմատների դասի կենդանի: 22. Ապարանք, դղյակ, ... : 27. Նախարարական տոհմ Հայաստանում: 29. Համաստեղություն: 31. Լեռնաշղթա Լեհաստանում եւ Չեխիայում: 32. Կովկասում տարածված փողային նվագարան: 34. Ո՞վ է աշխարհի առաջին մարդասպանը: 36. Լեռնային համակարգ Ամերիկա մայրցամաքում: 39. Անկեղծ, ճշմարտախոս: 40. Ընչազուրկ, ...: 43. Հայաստանում հիմնարկի ղեկավարին «մեծարելու, դիմելու ձեւ»:

Կազմեց Հ. ԼԵՀԵՄՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

Օրվա հետքերով

ՑՈՒՅՑ

«Օջալանի բանտարկումով ամենեւին էլ չեն ըղբայվել նրա գաղափարները»

Հայտարարում է Օջալանի պաշտպանության կոմիտեն

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Ակներեւ է, որ Օջալանի ֆիզիկական կալանում-բանտարկումով ամենեւին էլ չեն ըղբայվել-հեղձվել նրա գաղափարները, դյուցազնական ոգին, նրա առաքելության գերագույն խորհուրդը: Այսօր ամբողջ քուրդ ժողովուրդն է այլեւս օջալանացել, եւ ազատության հուժկու երթը բացարձակապես անկասելի է եւ անշրջելի»: Այս մասին ասված է Քրդստանի աշխատավորական կուսակցության առաջնորդ Աբդուլլահ Օջալանի պաշտպանության կոմիտեի հայտարարության մեջ, որը տարածվել է փետրվարի 24-ին:

Նույն օրը Հայաստանի քրդերն անցկացրին բողոքի ցույց, որը սկսվեց Ազատության հրապարակում, իսկ այնուհետեւ շարունակվեց Հայաստանում ԱՄՆ-ի դեսպանատան եւ Հայաստանում ՄԱԿ-ի գրասենյակի շենքերի առջեւ: Ցուցարարները պահանջում էին ապահովել Օջալանի դատավարության անցկացումը միջազգային իրավական չափանիշներին համապատասխան: «Թուրքիա-տեռորիստ», «Իսրայել-տեռորիստ», «Ամերիկա-տեռորիստ», վանկարկում էին ակցիայի մասնակիցները, որոնք այնուհետեւ այրեցին Թուրքիայի պետական դրոշը:

Ցուցարարները նաեւ հայերին կոչ էին անում պաշտպանել քուրդ ժողովրդի պայքարը. «Թուրքական անլուր վայրագությունների ու գազանությունների դեմ պետք է անխորտակ մի զորության վերածվի նաեւ հայ եւ քուրդ ճակատագրակից ժողովուրդների բարեկամությունը: Համերաշխ մի միասնությամբ ելնենք թուրքական ֆաշիզմի դեմ: Հեռու չէ օրը վերջնական հաղթանակի ու պատմական հատուցման», ասված է վերոհիշյալ հայտարարությունում:

Քուրդ ժողովրդի հանրահավաքը ողջունեցին ԳիԱրՔՄի խորհրդի փոխնախագահ Աղասի Արշակյանը, Հայաստանի Երիտասարդական կուսակցության ներկայացուցիչ Գուրգեն Պարոնյանը եւ Հայկոմկուսի Երեւանի քաղկոմի քարտուղար Միհրդատ Թովմասյանը:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Նշանակալի ինքնավարություն Կոսովոյին

ՓԱՐԻԶ, 24 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Փարիզին մերձակա Ռամբույեի դղյակում ավարտվեցին բանակցությունները՝ նվիրված Կոսովոյում առկա իրավիճակի խաղաղ կարգավորմանը: Ֆրանսիայի արտաքին գործերի նախարար Յուբեր Վեդրինը, որ նախագահում է բանակցություններում, հայտնել է, որ սերբերի եւ կոսովյան ալբանացիների պատվիրակությունները համաձայնության են հասել երկրամասին նշանակալի ինքնավարություն տրամադրելու հարցում: Վեդրինն ասել է, որ պատվիրակությունները Ֆրանսիա կվերադառնան մարտի 15-ին՝ քննարկելու համար համաձայնագրի իրականացման փուլերը: Բանակցությունների ժամկետը լրանալուց առաջ դիվանագետները հայտնեցին, որ կողմերին առաջարկվել է քննարկել նոր, երկփուլ համաձայնագրի ուրվագծերը: Ըստ դրա, քաղաքական համաձայնագիրը կնքելուց հետո կողմերը պետք է ավելի ուշ ծեռնամուխ լինեն Կոսովոյում խաղաղարարական ուժերի հնարավոր տեղաբաշխման քննարկմանը: Նոր պայմանավորվածությունների համապատասխան, սերբերն ու ալբանացիները պետք է պարտավորություն հանձն առնեն մարտական գործողություններ չվարել բանակցությունների դադարի ընթացքում: ՆԱՏՕ-ն, իր կողմից, չի իրագործելու օդային հարվածների սպառնալիքը:

Թուրք գեներալներ Բաքվում

ԲԱՔՈՒ, 24 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ: Փետրվարի 23-ին Ադրբեջանի պաշտպանության նախարար, գեներալ-գնդապետ Սաֆար Աբիեւն ընդունել է Թուրքիայի զինված ուժերի գլխավոր շտաբի նյութատեխնիկական մատակարարման վարչության պետ, գեներալ-գնդապետ Իբրահիմ Թուլունին եւ Թուրքիայի ցամաքային ուժերի համանման վարչության պետ, գեներալ-մայոր Օրհան Թիրյաքին: Հանդիպման ընթացքում անդրադարձել են Թուրքիայի եւ Ադրբեջանի զինված ուժերի փոխհարաբերություններին առնչվող հարցերին: Հանդիպմանը մասնակցել է նաեւ Ադրբեջանում Թուրքիայի զինվորական կցորդ, գեներալ-մայոր Սալիհ Էրջանը, հաղորդել է Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարության մամլո ծառայությունը:

Ռուսաստանում ստեղծվում է պետական նավթային ընկերություն

ՄՈՍԿՎԱ, 24 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ռուսաստանի պետական նավթային ընկերությունը, ամենայն հավանականությամբ, կստեղծվի երեք ընկերություններից՝ «Ռոսնեֆտ», «Սլավնեֆտ» եւ «ՕՆԱԿՕ»: Փետրվարի 25-ին ՌԴ կառավարության քննարկմանը կներկայացվի պետական նավթային ընկերության ստեղծման ամենաընդունելի տարբերակը: Այս մասին մամլո ասուլիսում հաղորդել է ՌԴ վառելիքի եւ էներգետիկայի նախարարության ղեկավարի առաջին տեղակալ Սերգեյ Չիժովը: Նա կարեւորել է նման ընկերության ստեղծումը, ասելով, որ Ռուսաստանում պետք է մնա մոտ 7-8 նորմալ գործող նավթային ընկերություն, որոնք մրցունակ կլինեն ինչպես ներքին, այնպես էլ արտաքին շուկաներում: Այսօրվա դրությամբ, ըստ նրա, ռուսական նավթային ընկերություններից լիարժեք գործունեություն են ծավալում միայն երկուսը՝ «Լուկօյլը» եւ «Սուրգուտնեֆտեգազը»: Չիժովը նաեւ հայտնեց, որ նավթային ընկերությունների միավորումը առաջին քայլը կլինի վառելիքաէներգետիկական համալիրի գործունեության կատարելագործման ճանապարհին:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

FINCA ծրագիրը, որ ֆինանսավորվում է USAID-ի կողմից, հայտարարում է մրցույթ հետեւյալ թափուր պաշտոնների համար.

- **Ֆինանսական ծառայությունների գործակալ**
  Ներկայացվող պահանջները. ճարտասանական ընդունակություններ եւ դասավանդման, մարդկանց կազմակերպման փորձ: Անգլերենի եւ կոմպյուտերի իմացությունը պարտադիր չէ:
- **Հաշվապահ**
  Ներկայացվող պահանջներ, ֆինանսական գործունեության փորձ՝ հաստատված համապատասխան համալսարանական դիպլոմով, ճշտապահություն եւ պատասխանատվություն, անգլերենի իմացություն:
  Կոմպյուտերի իմացությունը ցանկալի է:

Ծրագիրը խրախուսում է կանանց հայտեր ներկայացնել:
Նախկինում զբաղեցրած բոլոր պաշտոնների եւ պարտականությունների (ոչ միայն պաշտոնի անվանումը) վերաբերյալ ռեզյումեն պետք է ներկայացվի FINCA-ի գրասենյակ, հասցեն՝ Կոլխոզնիկների փող., թիվ 1, տուն 103 (պետական համալսարանի հարեւանությամբ): Ռեզյումեի ներկայացման վերջին ժամկետը՝ 10 օր թերթերում տվյալ հայտարարության հրապարակումից հետո:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է
եռահարկ, փոքրիկ այգով սեփական տուն Մոնումենտում (առանց ներքին հարդարման):
Զանգահարել 58-33-26 ժամը 18:00-23:00

Փնտրվում է
1 կամ 2 սենյականոց վարձով բնակարան Երեւանի որեւէ թաղամասում՝ կահավորված եւ հեռախոսով:
Զանգահարել 24-71-29, 58-18-41:

ARMENPRESS ԱՐՄԵՆՊՐԵՍԻ ՄԱՄՈՒԼԻ ՍՐԱՀ

Արմենպրեսը կուսակցություններին, կազմակերպություններին միջոցառումներ անցկացնելու համար առաջարկում է իր

ՀԱՄԱՊԻՏԱՆԻ ՄԱՄՈՒԼԻ ՍՐԱՀԸ,

որը հանդերձված է մամուլի ասուլիսների, հանդիպումների, շնորհանդեսների եւ այլնի անցկացման համար: Կարող եք օգտվել հարմարավետ դահլիճից, համակարգիչներից եւ միջազգային հեռախոսից, ֆաքսից, էլեկտրոնային փոստից եւ բարից:

Հասցեն՝ Իսահակյան 28, 1-ին հարկ:
Հեռ.՝ 526702
Ֆաքս՝ (3742) 151738, (8852) 525789

ՀԵՌՈՒՍՏԱԾՐԱԳՐԵՐ

25 փետրվար

9.05 Հեռուստասերիալ «Կապիտան Թենքես»
9.30 Մուլտսերիալ «80 օր աշխարհի շուրջը»
10.00 Հայլուր
10.20 Հեռուստասերիալ «Մոխրոտը»
11.10 Վերդիի «Օթելլո» ազգային օպերայի բեմում (1-ին մաս)
12.00 Ինչ կա, չկա
12.25 «02»
13.00 Հայլուր
13.15 Միասին («Միր»)
17.00 Հայլուր
17.20 Մուլտֆիլմ «Լոշարիկ»
17.30 Գիտաժողովներ կրթական եւ սոցիալական հիմնախնդիրների շուրջ
18.00 Հեռուստասերիալ «Մոխրոտը»
19.00 Խոշոր շահում
19.15 Առանց պայմանականության
19.40 Էրիկ Կլեփթոն
20.00 Հայլուր
20.30 1 լուր
20.50 Այսօր
21.15 Գ/Ֆ «Մահը եւ աղջիկը»
23.15 Ուշ երեկոյան
00.00 Հայլուր

11.00 Գ/Ֆ «Մեզ պես մարդիկ»
19.00 Մուլտեր
19.30 Սուրհանդակ
19.45 Ընտանեկան ֆիլմ. Լուի դը Ֆյունեսը «Ռաբբին Յակոբի արկածները» կատակերգության մեջ
21.15 Հրապարակ
21.30 Սուրհանդակ
22.00 Գ/Ֆ «Մականունը «Գազան»»
23.30 Սուրհանդակ
00.00 Անդորր
00.05 Մի անգամ
00.10 Պարապ զրույց
00.30 Քաղաք-մինոներ
01.00 Գիշերային կինոսրահ. գ/ֆ «Սահվան տարադրած»
02.30 Սուրհանդակ

7.00 Բարի առավոտ
10.00 Նորություններ
10.15 Սերիալ «Դաժան հրեշտակը»
11.30-15.45 Բիզնես TV
16.00 Նորություններ
16.15 Սերիալ «Սինդբադի նոր արկածները»
16.45 Հրաշալի ընկերակցություն
17.05 Սեզամ փողոց
17.35 Մինչեւ 16 եւ բարձր
18.00 Սերիալ «Դաժան հրեշտակը»
19.00 Նորություններ
19.15 Գուշակիր մեղեդին
19.45 Այստեղ եւ հիմա
20.05 Ռոմեսզի հիշեն
20.45 Սերիալ «Հավերժական կանչ»
21.45 Բարի գիշեր, երեխաներ
22.00 Ժամանակ
22.50 Գ/Ֆ «Երկնքի բանալիները»
00.15 Փաստավավերագրական դետեկտիվ «Սանծափոկ Արվերի համար. 1944 թ.»
00.40 Օրվա նորություն
01.00 Սան Ռեմոյի երգի փառատոն

РТР

8.00, 9.30, 10.30, 10.45 Բարի լույս, Ռուսաստան
9.20 Առեւտրի տուն «Լե մոնտի»
10.15 Հերթապահ բաժանմունք
10.35 Հեռուստախաղ «Հաղորդումների ծրագիր»
10.50 Ապրանքներ փոստով
11.00 «Սանտա Բարբարա»
11.45 Երաժշտություն, երաժշտություն...
12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 01.35 Լուրեր
12.30 Սերիալ «Կյանքի մանրուքները»
13.30 Երկխոսություններ կենդանիների մասին
14.30 Խանութ բազմոցի վրա
14.55 Անշարժ գույքի խանութ
15.35 Սերիալ «Ճան Լիքը»
16.20 Սերիալ «Հարուստներն ու նշանավորները»
17.15 Մուլտֆիլմեր
17.30 Սերիալ «Առաջին համբույրներ»
18.30 Աշտարակ
19.00 Համակարգիչ
19.15 Գ/Ֆ «Տունը, որ կառուցել էր Սվիֆտը» (2-րդ սերիա)
20.30 Կրկնակի դիմանկար
21.40 Մանրամասներ
21.55 Երկու դաշնամուր
22.40 Կինոյի ժամ. գ/ֆ «Դիվաքարո կինը» (ԱՄՆ)
00.35 Երդվյալ ատենակալների հեռուստատեսային դատարանի նիստը
01.20 Հերթապահ բաժանմունք
02.05 Դահուկային սպորտաձեւեր. աշխարհի առաջնություն
02.35 Ապրանքներ փոստով

«ՍՓՅՈՒՌ». ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ: Հեռախոսներ 569393, 581351

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 1002 Տպաքանակը՝ 4000 Ստորագրված է տպագրության՝ 23. 02. 1999 Գինը՝ 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@